БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 83 (19.754). • 1987 йил 11 апрель, шанба • Баҳоси 3 тийин.

СССР— ЧССР:

ДЎСТЛИК ВА ҲАМКОРЛИК ЙЎЛИДА

М. С. Горбачев Г. Гусак билан суҳбатлашди

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев 9 апрель куни Прагада ЧКП Марказий Комитетининг Бош секретари, ЧССР Президенти Г. Гусак билан учрашди. Иккала партиянинг фаолияти актуал масалалари, Совет — Чехословакия муносабатларини ривожлантиришнинг асосий жиҳатлари юзасидан ўртоқларча ишонч ва ошкоралик руҳида фикрлашиб олинди.

Г. Гусак ЧКП XVII съезди қарорлари қандай бажарилаётганлиги тўғрисида, партия Марказий Комитетининг март Пленуми фан-техника тараққиёти ютуқларини ҳаётга тезроқ жорий этиш юзасидан ишлаб чиққан чора тадбирлар ҳақида батафсил ахборот берди. ЧКП мамлакат иқтисодий тараққиётини жадаллаштириш, актив социал сиёсат ўтказиш йўлидан қатъий бормоқда. Партия омманинг меҳнат ва сиёсий активлигини ошириш учун шарт-шароитларни вужудга келтиришни, сиёсий системани, социалистик жамият демократик тартибларини янада такомиллаштиришни бунинг йўли, деб ҳисоблайди. Чехословакия коммунистлари КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг қарорларини якдиллик билан қўллаб-қувватламоқдалар, бу қарорларни ўз фаолиятлари учун муҳим омил, деб ҳисобламоқдалар.

М. С. Горбачев СССРда амалга оширилаётган қайта қуриш ҳақида сўзлаб берди. Ҳамма жойда янгилик куртаклари кўзга ташланмоқда. Шуниси муҳимки, ана шу жараён партия ташаббуси билан бошланди, коммунистлар, партия ташкилотлари ҳамма ишларда намуна кўрсатмоқда. Хўжалик ислоҳоти амалга оширилмоқда. КПСС Марказий Комитетининг навбатдаги Пленуми олдига янги хўжалик механизмининг айрим элементларини ягона бир системага бирлаштириш вазифаси қўйилмоқда. Айни бир пайтда ўзини-ўзи бошқариш асосларини ривожлантириш, бутун ижтимоий турмушни демократлаштириш ишлари авж олдирилмоқда. Жадаллаштириш ва қайта қуриш йўли бутун халқ ишига айланди, совет кишилари бу йўлни актив қўллаб-қувватламоқдалар — ўртага қўйилган катта вазифалар амалга оширилишининг асосий гарантияси ҳам ана шундадир.

Икки партия раҳбарлари КПСС билан ЧКП, Совет Иттифоқи билан Чехословакия ўртасидаги ҳамкорликнинг аҳволига юксак баҳо бердилар. Давлат органлари ва жамоат ташкилотлари ўртасидаги баҳамжиҳат ҳаракатларни чуқурлаштириш, ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш ва кооперациялаштиришни ривожлантириш суръатларини ошириш, фан, маданият, маориф ва бошқа соҳалардаги алоқаларни кучайтириш ҳақида келишиб олинди.

Ҳар икки томон Совет — Чехословакия дўстлигини мустаҳкамлашга, социалистик тараққиёт йўлида ёнма-ён бориб янги-янги ғалабаларга эришишга қатъий қарор қилганлиги таъкидланди.

Халқаро масалаларни кўриб чиқиш чоғида Европада ўртача олислик ракеталарини тугатиш, қитъада тинчлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш проблемаларининг ҳал этилиши зарурлигига алоҳида эътибор берилди.

(ТАСС).

Суҳбат пайти.
В. Будан ва Н. Малишев телефотоси (ТАСС).

ЧКП Марказий Комитетида учрашув

ПРАГА, 10 апрель. (ТАСС). Бугун М. С. Горбачев Г. Гусак ва Чехословакия Коммунистик партиясининг бошқа раҳбарлари билан учрашди. Унда ЧКП Марказий Комитети Президиумининг аъзолари, ЧКП Марказий Комитетининг секретарлари, ЧКП Марказий контрол-ревизия комиссиясининг раиси иштирок этдилар. Учрашувда КПСС Марказий Комитетининг секретари В. А. Медведев, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССРнинг ЧССРдаги элчиси В. П. Ломакин, Совет Иттифоқидан келган бошқа ўртоқлар ҳозир бўлдилар.

Самимий дўстона вазиятда икки қардош партия ва мамлакатлар ўртасидаги ҳамкорликни янада ривожлантириш масалалари, актуал халқаро проблемалар муҳокама қилинди.

Ягона сиёсий кун

Долзарб мавзу

Республикада бошланган хўжалик механизмини ва ижтимоий турмушни революцион қайта қуриш ва янгилаш жараёни уюшқоқлик ва интизомни мустаҳкамлашни, КПСС XXVII съезди ўртага қўйган вазифалар ҳал қилиниши учун меҳнат коллективларининг масъулиятини оширишни тақозо этади. Буни практика яққол тасдиқламоқда. Иш самарадорлиги ва сифатини оширишда туб бурилиш бўлишини таъминлаш учун меҳнаткашларнинг ишлаб чиқаришни бошқаришда кенг иштирок этиши билан бирга ҳамма жойда меҳнатни муҳофаза қилиш тўғрисида ғамхўрлик қилинишини таъминлаш зарур.

10 апрель куни Ўзбекистонда бўлиб ўтган ягона сиёсий кунда ана шу ҳақда гапирилди. Ягона сиёсий кун «Ишлаб чиқаришда хавфсизликни таъминлаш ишида интизом ва уюшқоқликни мустаҳкамлаш, масъулиятни ошириш учун» мавзуида ўтказилди. Докладчилар саноат корхоналари, қурилишлар, колхоз ва совхозлар, муассасалар ва ўқув юртлари коллективлари ҳузурида, аҳоли истиқомат жойларида бўлиб, республикада кейинги вақтда халқ хўжалигининг барча тармоқларида уюшқоқлик ва тартибни кучайтиришга, соғлом ва хавфсиз иш шароитини вужудга келтиришга қаратилган ишлар анча кучайтириб юборилганлигини таъкидладилар. Корхоналарни кенг кўламда реконструкциялаш ва техника билан қайта жиҳозлаш ишлари авж олдириб юборилмоқда.

Ўн биринчи беш йилликда меҳнатни муҳофаза қилишга сарфланган харажатлар ўтган беш йилликдагига нисбатан икки баравардан зиёд ошганлиги айтиб ўтилди. Кейинги йилларда интизомни мустаҳкамлаш ва техника хавфсизлигини ошириш юзасидан таъсирчан чоралар кўрилганлиги натижасида ишлаб чиқаришда шикастланиш сезиларли даражада камайди, прогуллар сабабли иш вақтининг бекор кетиши қисқарди. Бироқ, бу ишда ҳали тубдан яхшиланишга эришилмади. Бу муайян даражада мазкур проблемаларни ҳал этишга узоқ вақт зарур эътибор берилмай, уларга иккинчи даражали иш деб қаралганлиги билан изоҳланади. Совуққонлик ва бўшанглик, бепарволикнинг кўпдан-кўп кўринишларига принципиал баҳо берилмади. Камчиликларнинг олдини олишга қаратилган ишлар амалга оширилмади. Натижада бундай камчиликлар кўпая борди.

Докладчилар ишлаб чиқаришда бахтсиз ҳодисалар рўй беришига олиб келадиган асосий сабабларни батафсил таҳлил этиб, уларни тугатишга оид тавсиялар бердилар. Меҳнат интизоми бузилиши натижасида рўй берадиган аҳволни изга солиш, нобудгарчиликлар камайтирилишига эришиш, ишлаб чиқаришда шикастланишга ва транспортда аварияларга барҳам бериш мақсадида меҳнат қилиш учун қулай шарт-шароит яратиш йўлида раҳбар кадрларнинг масъулиятини бутун чоралар билан ошириш керак. Бир қанча корхоналарда ҳавонинг газ ва чанг билан ифлосланиши юқорилигича қолмоқда, йўл қўйиш мумкин бўлмаган вибрация ва шовқин даражаси ҳамон юқори бўлмоқда. Қишлоқ хўжалигида экинларга ишлов беришда заҳарли химикатлардан фойдаланишга оид талаблар бузилаётганлиги катта зарар етказмоқда. Иш жойларини амалдаги нормативларга қатъий мувофиқлаштириш, оғир жисмоний меҳнатга барҳам бериш мана шу камчиликларни бартараф этиш имкониятини яратади. Барча меҳнат коллективларида интизом, меҳнатни муҳофаза қилиш ва техника хавфсизлиги талаблари ҳар қандай бузилишига муросасизлик вазиятини вужудга келтириш зарур. Бундай фактларни ўз вақтида аниқлаш, ташкилий, тарбиявий ва техникавий тадбирлар комплексини амалга ошириш ҳам кўнгилдагидек натижаларга эришиш имконини беради. Олимлар билан биргаликда куч-ғайратларни корхоналар, қурилишлар, колхоз ва совхозларда транспортни бошқарув ва илғор технологияларнинг автоматлаштирилган системаларини яратиш, хавфсизлик қоидаларига риоя этилиши устидан контролни кучайтириш соҳасидаги энг муҳим вазифаларни ҳал этишга сафарбар қилиш керак.

Сўзга чиққан кишилар меҳнат ва технология интизомига риоя этишда, хавфсиз ишлаш шароитларини таъминлашда мавжуд камчиликларни бартараф этиш коллективларнинг Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги шарафига ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажаришларига, мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштириш программасини рўёбга чиқаришига муносиб ҳисса қўшишларига ёрдам беришини таъкидладилар. Докладчилар берилган саволларга жавоб қайтардилар.

Ягона сиёсий кунда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари, республика Компартияси Ревизия комиссиясининг аъзолари, область, шаҳар, район партия комитетларининг секретарлари, сайлаб қўйиладиган бошқа партия органларининг аъзолари, республика совет ва жамоат ташкилотларининг, министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари меҳнат коллективлари ҳузурида сўзга чиқдилар.

Ягона сиёсий кунда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

Ўзбекистон ССР Министрлар Советида

9 апрель куни Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг мажлиси бўлди. Мажлисда 1987 йил январь — март ойларида Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат планининг ҳамда республика Давлат бюджетининг бажарилиш якунлари тўғрисидаги масала кўриб чиқилди. Мажлисда қайд этиб ўтилганидек, КПСС Марказий Комитети 1987 йил январь Пленумининг йўл-йўриқларини ҳамда партиянинг социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштиришга қаратилган йўлини амалга ошириш юзасидан республикада олиб борилаётган ишлар ўтган уч ой ичида халқ хўжалиги тармоқларида баъзи ижобий силжишларга эришиш имконини берди. Товар маҳсулот ишлаб чиқариш плани 101,3 процент бажарилди, планга қўшимча равишда 72,7 миллион сўмлик шундай маҳсулот ишлаб чиқарилди, ўсиш суръати ўтган йилнинг шу давридаги планга нисбатан 5,8 процентни ташкил этди. Гўшт, сут, тухум харид қилиш планлари бажарилди. Капитал қурилишда ва халқ хўжалигининг бошқа тармоқларида муайян ишлар амалга оширилди.

Шу билан бир қаторда мажлисда қайд этиб ўтилганидек, кўпгина министрликлар ва идораларнинг, халқ депутатлари маҳаллий Советлари ижроия комитетларининг раҳбарлари тегишли хулосалар чиқариб олмадилар ва ўзларига қарашли бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотларнинг фаолиятидаги камчиликларни бартараф этиш юзасидан зарур чораларни кўрмадилар, халқ хўжалиги комплекси барча бўғинларининг уйғун ишлашини таъминламадилар. Сусткашлик ва хотиржамлик, давлат ва план интизоми бўшаштирилганлиги, ташкилотчилик ишидаги жиддий хато ва нуқсонлар, топширилган иш учун шахсий жавобгарлик туйғуси сусайтирилганлиги илгари эришилган ишлаб чиқариш суръатларининг пасайишига, бир қанча энг муҳим кўрсаткичлар юзасидан март ойи ва умуман биринчи квартал план топшириқлари бажарилишининг барбод бўлишига олиб келди.

Республикадаги ҳар беш корхонанинг бири ўзининг турдош корхона олдидаги мажбуриятини бузди, улар 102,7 миллион сўмлик маҳсулотни кам етказиб бердилар. Барча областлар ва Тошкент шаҳри шартнома мажбуриятларининг бажарилишини таъминламади. Навоий области (И. К. Бўриев) ва Ўзбекистон ССР Бинокорлик материаллари саноати министрлиги (Г. Г. Исаев) саноат маҳсулоти реализация қилиш плани бажарилишини барбод этдилар. Тўла хўжалик ҳисобига, ўзини-ўзи пул билан таъминлаш ҳамда ўз харажатларини ўзи қоплашга ўтган бирлашмалар ва корхоналарда шартномалар асосида маҳсулот етказиб бериш топшириқларини бажариш даражаси умуман республика саноатидагига қараганда анча паст. Маҳсулотларнинг тури ва сифати юзасидан план ниҳоятда қониқарсиз бажарилмоқда. Буюмларнинг энг муҳим 180 та туридан 72 таси бўйича план бажарилмади. Янги техника ва технологияни жорий этиш масалаларида қатъий бурилишга эришилгани йўқ. 190 корхона, шунингдек, Қорақалпоғистон АССР, Навоий, Жиззах ва Тошкент областларининг саноати, Ўзбекистон ССР Мебель ва ёғочсозлик саноати министрлиги, Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлиги меҳнат унумдорлиги юзасидан планни уддалай олмадилар. Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан меҳнат унумдорлигини ўстириш суръатлари пасайди ва 98,6 процентни ташкил этди.

Қишлоқ хўжалиги (И. Қ. Қурбонов, В. И. Антонов) ишида жиддий камчилик ва нуқсонлар бор. Қорақалпоғистон АССР ва кўпгина областлар чорва ва парранда, тухум, сут харид қилиш юзасидан ўтган йилга нисбатан қолоқликка йўл қўйдилар. Бир қанча хўжалик раҳбарларининг беғамлиги ва хотиржамлиги сабабли бу йил кўкламги дала ишларини ўтказиш суръатлари бултургига қараганда паст. Беда, хашаки илдизмевалар, эртаги сабзавот экинлари ва картошка шу пайтгача экиб бўлинмаган. Самарқанд, Сурхондарё, Тошкент ва Андижон областларида кузги дон экинларини озиқлантириш муддатлари чўзиб юборилмоқда. Чигит экишга тайёргарлик ва уни қисқа муддатларда ўтказиш ишлари комплексини амалга оширишда орқада қолинмоқда.

Министрлар Советининг мажлисида уқтириб ўтилганидек, ўтган давр мобайнида инвестиция жараёнида туб ўзгаришлар содир бўлгани йўқ. Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги (А. Г. Мананников), «Узагропромстрой» (Т. Н. Набиев), «Главташкентстрой» (К. П. Дудин), «Госкомводстрой» (Т. Б. Боймиров), «Главсредазирсовхозстрой» (Э. Турсунов) ва бошқа пудрат ташкилотлари зарур моддий-техника ресурсларини ишга тушириладиган объектларга жамлаш юзасидан қатъий чоралар кўрмаяптилар, мавжуд механизмлардан самарали фойдаланмаяптилар, меҳнатни ташкил этишнинг илғор методларини етарлича жорий этмаяптилар. Натижада асосий фондларни ва капитал маблағларни ишга солиш плани барбод этилди. Умумий таълим мактаблари (94 процент), касалхоналар (58 процент) қурилиши ва уларни ишга тушириш план топшириқлари адо этилмади. Навоий, Наманган, Сурхондарё ва Хоразм область ижроия комитетлари уй-жойларни фойдаланишга топшириш планининг бажарилишини таъминламадилар.

Биринчи квартал якунларини муҳокама қилиш чоғида савдо ва аҳолига маиший хизмат кўрсатиш соҳасидаги ишларнинг аҳволи танқидий анализ қилинди, бир қанча министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари камчиликларга йўл қўйганликлари ҳамда планлар бажарилишини барбод этганликлари учун уларнинг фаолиятига принципиал баҳо берилди. Мажлисда шу нарса қайд этиб ўтилдики, давлат ва кооператив савдоси ажратилган товар ресурслари тўла ўзлаштирилиши, норматившдан ортиқча запасларни товар оборотига жалб этиш ҳамда савдо ва умумий овқатланиш корхоналарининг иш режимини тартибга солиш учун тегишли чораларни кўрмаяпти. Баҳорги-ёзги мавсумга мўлжалланган моллар, шарбатлар, салқин ичимликлар, музқаймоқ савдоси қониқарсиз ташкил этилган.

Шу сабабли товар обороти 274,1 миллион сўм, шу жумладан, Ўзбекбирлашув системаси бўйича 170 минг сўм кам бўлди. Бир қанча министрликлар, идоралар ва область ижроия комитетларининг раҳбарлари аҳолига маиший хизмат ва тўловли хизмат кўрсатиш топшириқларини бажаришга жиддий муносабатда бўлмадилар. Республикадаги маиший хизмат кўрсатувчи 70 министрлик ва идорадан 57 таси квартал топшириғини уддалай олмади, уларнинг орасида Ўзбекистон ССР Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлиги (97,6 процент), Ўзбекистон ССР Маҳаллий саноат министрлиги (73,6 процент), Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитети (77,4 процент) бор. Натижада умуман республикада маиший хизмат кўрсатиш плани 95,3 процент бажарилди. Ўзбекистон ССР бўйича Давлат бюджети умуман бажарилган бўлишига қарамай, хўжасизлик, ўз оборот маблағларини плансиз мақсадларга сарфлаш ҳамда ноишлаб чиқариш харажатларига йўл қўйиш оқибатида кўпгина министрликлар ва идоралар, уларга бўйсунувчи корхоналар ўзларининг молиявий аҳволларини қийинлаштириб қўйдилар.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат плани асосий кўрсаткичлари бажарилишини таъминламаганликлари учун бир қанча министрликлар, идоралар ва область ижроия комитетларининг раҳбарларини қаттиқ огоҳлантирди ҳамда улардан йўл қўйилган қолоқлик ўрнини қоплаш, бирлашмалар ва корхоналар бир маромда ишлашини таъминлаш, уларнинг молиявий-хўжалик фаолиятини яхшилаш юзасидан қатъий чоралар кўришни талаб қилди. Ҳамма министрликлар ва идораларга, маҳаллий Советларнинг ижроия комитетларига, Иттифоққа бўйсунувчи бирлашмалар ва корхоналарга шу йилнинг биринчи кварталидаги ишлар якунини чуқур ва ўз-ўзини танқид руҳида таҳлил этиб, 1987 йил план топшириқлари ва қабул қилинган социалистик мажбуриятлар сўзсиз бажарилишини таъминлашга қаратилган конкрет тадбирларни белгилаш ва уларни амалда рўёбга чиқариш таклиф этилди.

Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, область ижроия комитетларига, Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитетига, «Главсредазирсовхозстрой»га, «Узсортсемовошч» бирлашмасига, ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлимига колхозларда, совхозларда ҳамда бошқа давлат қишлоқ хўжалик корхоналарида баҳорги дала ишларининг боришини қисқа вақт ичида текшириб чиқиб, чигитни, бошқа қишлоқ хўжалик экинларини қисқа муддатларда, юксак агротехника даражасида экиб олиш учун зарур бўлган техника ва одам ресурсларини қўшимча равишда сафарбар этиш топширилди. Чорвачилик маҳсулотлари харид қилиш биринчи квартал плани қандай бажарилганлигини ҳар бир хўжаликда конкрет текшириб чиқиш, чорва моллар ва паррандаларни боқишни яхшилаш, уларнинг маҳсулдорлигини ошириш учун шарт-шароит яратишга эътиборни кучайтириш керак.

Республика ҳукумати Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ижроия комитетлари ва Тошкент шаҳар ижроия комитетига Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги, «Узагропромстрой», Ўзбекистон ССР Сув хўжалиги қурилиши давлат комитети, Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги, Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги ҳамда «Главташкентстрой» билан биргаликда ҳар бир қурилишда, айниқса, социал-маданий-маиший объектлар қурилишида асосий фондларни ишга тушириш барбод этилиши сабабларини ўн кун ичида ўрганиб чиқиб, шу йилнинг иккинчи кварталида йўл қўйилган қолоқликнинг ўрнини тўлдириш вазифаси юклатилди. Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти министрлиги коллегиясига транспорт воситаларидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш, халқ хўжалиги юкларини истеъмолчиларга ўз вақтида етказиб беришни таъминлаш, аҳолига транспорт хизмати кўрсатишни яхшилаш юзасидан қўшимча тадбирларни амалга ошириш таклиф қилинди. Республика савдо министри (А. П. Антонов), Ўзбекбирлашув правлениесининг раиси (А. Маҳмудов), савдо тармоқлари бўлган министрликлар ва идораларнинг раҳбарларига, Ўзбекистон ССР Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлигига (Б. И. Бугров), маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари ва Тошкент шаҳар ижроия комитетига аҳолига савдо ва маиший хизмат кўрсатишни, чакана товар обороти ва маиший хизмат кўрсатиш юзасидан ярим йиллик план сўзсиз бажарилишини таъминлайдиган даражада тубдан яхшилашнинг конкрет йўлларини белгилаш топширилди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети мажлисида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Р. Н. Нишонов нутқ сўзлади. Мажлисда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари В. А. Антонов иштирок этди.

Шу куни Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Президиумининг мажлиси бўлди, унда Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советининг Автоном республика иқтисодий ва социал ривожланишини жадаллаштириш юзасидан директив органлари қарорларини қандай бажараётганлиги ҳақидаги ҳисоботи тингланди. Бу иш қониқарсиз олиб борилаётганлиги, совет ва хўжалик органларининг, меҳнат коллективларининг куч-ғайратлари қайта қуришни таъминлашга, Қорақалпоғистон бутун халқ хўжалиги комплексини барқарор ва жўшқин ривожлантиришга тегишли даражада қаратилмаганлиги таъкидлаб ўтилди. Ўзбекистон ССР министрликлари ва идораларининг амалий ёрдам кўрсатиш юзасидан белгилаган комплекс тадбирлари тасдиқланди.

Президиум мажлисида республика аҳолисини дори-дармонлар билан таъминлаш аҳволи кўриб чиқилди ва уни янада яхшилаш тадбирлари белгиланди. Наманган шаҳар ижроия комитети раисининг меҳнатсиз даромадларга қарши кураш юзасидан қилинаётган ишлар ҳақидаги ҳисоботи тингланди.

Гражданин бўлиш шарт

ЎЗБЕКИСТОН РАССОМЛАР СОЮЗИНИНГ XIII СЪЕЗДИ

10 апрель куни Тошкентда Ўзбекистон Рассомлар союзининг XIII съезди очилди. Республика тасвирий санъат усталарининг ижодий отряди номидан анжуманга келган делегатлар қилинган ишларга биргаликда якун ясаш, КПСС XXVII съезди қарорларидан, қайта қуриш, жамиятимиз ҳаётидаги туб бурилиш, мамлакатимиз социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштиришнинг революцион талабларидан келиб чиқадиган бундан буёнги вазифаларни белгилаш учун йиғилдилар.

Ўзбекистон Рассомлар союзи правлениесининг раиси Ж. Ю. Умарбеков шу правлениенинг ҳисобот докладини қилди. Делегатлар Ўзбекистон Рассомлар союзи ревизия комиссиясининг ҳисоботини тингладилар. Ушбу комиссия раиси Г. М. Абдураҳмонов доклад қилди.

Докладлар муҳокама қилинди. Музокараларда сўзга чиққан кишилар правлениенинг, унинг секретариатининг, бутун ижодий союзнинг бундан аввалги республика съездидан буён ўтган 5 йиллик фаолиятини ҳар томонлама муҳокама қилдилар.

Съезд ўз ишини давом эттирмоқда. (ЎзТАГ).

Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатларнинг НАТОга аъзо давлатларга ҳарбий харажатларни кўпайтирмаслик масаласи хусусидаги таклифи

1. Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар қуролланиш пойгасини тўхтатишга, реал қуролсизланишга ўтишга ва уруш хавфини бартараф этишга қаратилган қатъий ҳаракатларни ва конкрет чораларни ёқлаб, қатъият ва изчиллик билан курашмоқдалар. Улар ядро қуролини ҳамда бошқа ялпи қирғин воситаларини тугатиш ҳарбий харажатларни тегишли даражада камайтирган ҳолда қуролли кучларни ва оддий қурол-яроғларни қисқартириш билан қўшиб олиб борилиши мақсадида қуролсизланиш проблемасини кўриб чиқишга комплекс ёндашиш тарафдоридирлар.

Ҳарбий харажатлар ҳамон тез ортиб бормоқда. Бу харажатлар қуролланиш пойгасини рағбатлантирмоқда, бу эса халқаро тинчлик ва хавфсизлик учун ғоят хатарли оқибатлар келтириб чиқариши мумкин, барча мамлакатларнинг иқтисодий ривожланиши даражасидан қатъи назар, уларнинг халқларига оғир юк бўлиб тушмоқда, иқтисодий ва социал тараққиётга тўсқинлик қилмоқда. Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар бундан ғоятда ташвишланиб, ҳарбий харажатларни, биринчи навбатда ядро қуролига, шунингдек, катта ҳарбий потенциалга эга бўлган давлатларнинг ўз ҳарбий харажатларини камайтириши қуролланиш пойгасини жиловлашга ва қуролсизланишга ўтишга самарали кўмаклашган бўлур эди, деб ҳисоблайдилар. Бўшайдиган маблағлардан социал-иқтисодий тараққиёт, шу жумладан, ривожланаётган мамлакатларнинг эҳтиёжлари учун фойдаланиш лозим бўлур эди.

2. Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар мана шу мулоҳазаларга асосланиб, 1983 йил 5 январда Сиёсий маслаҳат комитетининг Прагадаги кенгашида қабул қилинган сиёсий декларацияда ҳарбий харажатларни кўпайтирмаслик ва уларни кейинчалик процент ёки мутлақ жиҳатдан камайтириш тўғрисида амалий шартномага эришиш мақсадида Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар билан НАТОга аъзо мамлакатлар ўртасида бевосита музокараларни бошлашни таклиф қилган эдилар. 1983 йилнинг 28 июнида БХР, ВХР, ГДР, ПХР, РСР, СССР, ЧССР раҳбар партия ва давлат арбобларининг Москвадаги учрашувида ана шу ташаббус таъкидланган ва конкретлаштириб берилган эди. Ана шу раҳбар арбоблар НАТОга аъзо бўлган давлатларга яна бир бор мурожаат этиб, 1984 йилнинг 1 январидан бошлаб ҳарбий харажатларни кўпайтирмаслик тўғрисида ва шундан кейинги даврда бундай харажатларни амалий равишда ўзаро камайтириш юзасидан конкрет тадбирлар ҳақида аҳдлашувга эришиш учун музокаралар бошлашга даъват қилган эдилар.

1984 йилнинг 5 мартида Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар НАТОга аъзо мамлакатларга ҳарбий харажатларни кўпайтирмаслик ва бу харажатларни камайтириш тўғрисидаги масала юзасидан ҳеч кечиктирмай бевосита музокаралар бошлаш тўғрисидаги таклифни йўлладилар. Бунда мазкур масалани ҳал этиш йўлидаги эҳтимол тутилган қадамлар ҳам кўрсатиб ўтилган эди.

Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий маслаҳат комитетининг Софиядаги кенгашида 1985 йил 24 октябрь куни қабул қилинган Баёнотда ҳарбий харажатларни кўпайтирмаслик ва уларни камайтириш хусусида НАТОга аъзо мамлакатлар билан бевосита музокаралар тўғрисидаги таклифни таъкидладилар.

3. Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар 1986 йилнинг 11 июнида Сиёсий маслаҳат комитетининг Будапештда ўтказилган кенгашида НАТОга аъзо давлатларга, Европадаги барча мамлакатларга Европада қуролли кучларни ва оддий қурол-яроғларни камайтириш программаси билан қабул қилинган мурожаатномада ядровий қуролсизланиш соҳасидаги конкрет тадбирлар, қуролли кучларни ва оддий қурол-яроғларни камайтириш давлатларнинг ҳарбий харажатларини тегишли равишда камайтириш билан қўшиб олиб борилишини талаб қилиб чиққан эдилар. Ана шундай камайтиришлар натижасида бўшайдигаан маблағлар янги қурол турларини яратишга ёки бошқа ҳарбий мақсадларга сарфланмаслиги керак; бу маблағлардан иқтисодий ва социал тараққиёт эҳтиёжлари учун фойдаланилиши лозим.

4. Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар қуролсизланиш проблемасига нисбатан ўзининг принципиал ёндашувига амал қилиб, НАТОга аъзо мамлакатларга ҳар иккала иттифоқдаги давлатларнинг ҳарбий харажатларини ўзаро асосда 1—2 йил кўпайтирмай туришни эълон қилиш даъвати билан мурожаат этадилар.

Бундай чора Европада қуролли кучларни ва оддий қурол-яроғларни камайтириш тўғрисидаги масала хусусида конкрет музокаралар бошлашга қулайлик яратиб, ҳар иккала ҳарбий-сиёсий иттифоқда қатнашувчи давлатларнинг ҳарбий харажатларини кейинчалик самарали камайтиришга ўтиш учун зарур шарт-шароитларни вужудга келтирган бўлур эди. Бу чора давлатлар ўртасидаги ишончни мустаҳкамлашга, жаҳондаги сиёсий ва иқтисодий вазиятни яхшилашга кўмаклашган бўлур эди.

Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар НАТОга аъзо бўлган мамлакатлар бу таклифга мумкин қадар тезроқ ижобий жавоб қайтарадилар, деб ишонч билдирадилар.

21 ИЮНЬ — МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАРГА САЙЛОВЛАР КУНИ

КЎП МАНДАТЛИ ОКРУГЛАРДА САЙЛОВ

Иттифоқдош республикалар Олий Советлари Президиумлари қабул қилган қарорга мувофиқ областларга бўлинмаган иттифоқдош республикаларда, автоном республикалар, ўлкалар ва областларда халқ депутатлари маҳаллий Советларига бўладиган сайловда тажриба тариқасида районлардан бирида халқ депутатлари район, шаҳар (районга бўйсунувчи), посёлка ва қишлоқ Советларига кўп мандатли сайлов округлари орқали сайлов ўтказилади.

Кўп мандатли сайлов округларини тегишли халқ депутатлари Советлари мавжуд сайлов округларини бирлаштириш йўли билан тузадилар. Бундай округлар айрим аҳоли пунктлари, микрорайонлар, кварталлар, кўчалар ҳамда аҳоли пунктларининг бошқа таркибий қисмлари чегараси бўйлаб тузилиши мумкин.

Ҳар бир кўп мандатли округ орқали сайланадиган депутатлар сони мазкур сайлов округи аҳолисининг сонига қараб Советга сайланадиган депутатларнинг умумий сонини ҳисобга олиб белгиланади.

Кўп мандатли сайлов округидан депутатликка кўрсатилган номзодлар сони, қоидага кўра, сайлов округи мандатлари сонидан кўп бўлиши керак.

Кўп мандатли сайлов округи бўйича жамоат ташкилотларининг турли органлари, меҳнат коллективлари умумий йиғилишлари, истиқомат жойида гражданларнинг йиғинлари, ҳарбий қисмлардаги ҳарбий хизматчиларнинг йиғилишлари депутатликка номзодларни кўрсатиш пайтида округ сайловолди кенгашлари ўтказилади. Кенгашга вакиллар депутатликка номзодлар кўрсатиш билан бир вақтда сайланади. Округ сайловолди кенгашлари округдан кўрсатилган номзодларни муҳокама этади, уларни қўллаб-қувватлаш юзасидан қарор қабул қилади, ёки зарур бўлган тақдирда депутатликка номзодларни кўрсатган ташкилотлар билан келишган ҳолда округдан кўрсатилган номзодлар рўйхатига ўзгартиш киритади, сўнгра рўйхатни маъқуллайди ва уни депутатликка номзодларни рўйхатга олиш учун округ сайлов комиссиясига тақдим этади. Башарти сайлов округидан депутатликка ҳамма номзодлар битта жамоат ташкилоти органи, битта меҳнат коллективи, умумий йиғилиш, гражданларнинг истиқомат жойидаги йиғини, ҳарбий қисм ҳарбий хизматчиларининг йиғилиши томонидан кўрсатилган бўлса, у ҳолда округ сайловолди кенгашлари ўтказилмайди.

Депутатликка номзодлар тегишли округ сайлов комиссияси томонидан рўйхатга олинади. Бунда ягона протокол тузилиб, унда кўп мандатли сайлов округидан рўйхатга олинган депутатликка номзодларнинг ҳаммаси алфавит тартибида кўрсатилади. Округ сайлов комиссияси сайлов бюллетени текстини тасдиқлаш тўғрисида қарор қабул қилади. Ҳар бир сайлов округи бўйича рўйхатга олинган депутатликка номзодлар состави белгиланган тартибда эълон қилинади.

Рўйхатга олинган ҳамда сайлов бюллетенига киритилган ҳамма номзодлар овозга қўйилади. Сайловчилар сайлов бюллетенини тўлдириш чоғида ўзлари қарши овоз бераётган номзодларнинг фамилияларини ўчириб, бошқа фамилияларни қолдирадилар. Белгиланмаган намунадаги бюллетенлар яроқсиз ҳисобланади.

Сайловда сайлов округи рўйхатига киритилган сайловчиларнинг ярмидан кўпи овоз берган депутатликка номзодлар кўп мандатли сайлов округидан сайланган ҳисобланадилар. Агар овоз бериш натижасида сайланган депутатлар сони сайлов округи мандатлари сонидан кўп бўлса, у ҳолда камроқ овоз олган депутатлар тегишли халқ депутатлари Советига сайланган резерв депутат ҳисобланадилар. Резерв депутатларга улар сайланганини ҳақидаги гувоҳнома топширилади.

Овозлар тенг бўлиб, сайланган депутатларни аниқлаш мумкин бўлмаса, тегишли район, шаҳар, посёлка, қишлоқ сайлов комиссияси округ сайлов комиссиясига икки кун ичида сайлов округида депутатликка мазкур номзодлар бўйича такрорий овоз беришни ташкил этишни топширади.

Депутат халқ депутатлари Советининг составидан чиққан пайтда унинг мандати мазкур округдан бошқа резерв депутатларга нисбатан кўпроқ овоз олган резерв депутатга берилади. Совет мандат комиссиясининг тақдимига мувофиқ, резерв депутатнинг ваколати тегишли Совет томонидан шу Совет депутати сифатида тан олинади. Резерв депутатлар халқ депутатлари Советлари ва уларнинг органлари ишида маслаҳат овози ҳуқуқи билан қатнашадилар, депутат дахлсизлиги ҳуқуқидан ва халқ депутатлари Советларининг депутатлари учун меҳнат қонунида кўзда тутилган меҳнат ҳуқуқлари муҳофазаси гарантиясидан фойдаланадилар.

Мазкур қоида тажриба нормаси тариқасида жорий этилади ва навбатдаги чақириқ халқ депутатлари маҳаллий Советлари ваколатлари даврида амал қилади.

(ТАСС).

ЭНГ ЯХШИ КИШИЛАР КЎРСАТИЛМОҚДА

Ўзбекистонда халқ депутатлари область, шаҳар, район Советларига сайлов ўтказувчи округ сайлов комиссиялари составига вакиллар кўрсатиш давом этмоқда.

Радиомонтажчи А. П. Соболева «Сигнал» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективида ҳурматга сазовор. У актив жамоатчи. Корхона хотин-қизлар кенгашининг аъзоси Алевтина Павловна бирлашма меҳнаткаш хотин-қизларининг иш ва турмуш шароитларини яхшилаш соҳасида кўп иш қилди. Шу боисдан халқ депутатлари Тошкент шаҳар Советига сайлов ўтказувчи округ сайлов комиссияси составига вакил кўрсатиш тўғрисидаги масала кўтарилганида, корхона хотин-қизлар кенгаши якдиллик билан А. Соболева учун овоз берди.

Республика пойтахтининг Фрунзе районидаги «Тўқимачи» маҳалласида кўп киши қатнашган йиғилиш бўлиб ўтди. Бу ерда ҳам маҳаллий Советларга сайлов ўтказувчи округ сайлов комиссиясига вакил кўрсатиш масаласи ҳал қилинаётган эди. Йиғилиш аҳли маҳалла комитетининг раиси, 26-мактаб ўқитувчиси Т. Усмонбековни ўз вакили қилиб кўрсатишга қарор қилди.

Тошкент шаҳар Акмал Икромов район уруш ва меҳнат ветеранларининг кенгаши шу кенгаш раиси С. И. Саидовни халқ депутатлари Тошкент шаҳар Советига сайлов ўтказувчи округ сайлов комиссияси составига кўрсатди.

Шеробод район касалхонасининг врачи М. Абзаров, Денов шаҳридаги 2-болалар боғчасининг энагаси Н. К. Йўлдошева халқ депутатлари Сурхондарё область Советига сайлов ўтказувчи округ сайлов комиссиялари составига вакил қилиб кўрсатилдилар. Калинин номли колхоз меҳнатчилари колхоз аъзоси Д. Тоировани халқ депутатлари Сариосиё район Советига сайлов ўтказувчи округ сайлов комиссияси составига кўрсатдилар.

(ЎзТАГ).

• *Зарбдор қурилишларда*

ҚАРДОШЛАР КЎМАГИ

«Зангори олов» йўллари сув остидан ўтказилди. Мураккаб техникавий жараён муддатдан илгари якунланди. Объектда ишлар уч ой илгари тугалланганлиги бунёдкорлар ва мутахассисларнинг тезкор услубда меҳнат қилганликларининг далилидир.

«Ўзбекгазстрой» трестининг Фарғонадаги 3-кўчма механизациялашган колоннаси мутахассислари Мингбулоқ участкасидаги (Наманган области) ишни муваффақиятли адо этдилар.

«Союзподводтрубопроводстрой» трестининг сув ости техника ишларини бажариш бўйича Ростовдаги ихтисослаштирилган бошқармаси вакиллари ўзбекистонлик ҳамкасбларига яқиндан ёрдам кўрсатдилар. Сирдарё тубидан узунлиги 1200 метрли газопровод шохобчаси ўтказилди. Бу билан Андижон ва Ўш областларига юбориладиган газ оқими ҳажми икки баравар ошди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг совет халқига Мурожаатномаси бунёдкорларни янги марраларга чорламоқда. Улар мусобақани кун сайин қизитишяпти. Бунда 3-кўчма механизациялашган колоннанинг В. Лапшин етакчилигидаги монтажчилар бригадаси барчага ўрнак бўлаётир.

Суратларда: 1. Монтажчи Акром Абдувалиев. 2. «Зангори олов» йўлида.

Ш. ОЛИМОВ фотолари (ЎзТАГ).

МИННАТДОРЧИЛИК

Шу йил қишда Грузия мисли кўрилмаган табиий офатга дуч келди. Тоғли районларда қор кўчиши ва ўпирилишлар бўлганлиги, Колхида пасттекислигида сув тошганлиги натижасида халқ хўжалигига жуда катта зарар етказилди, одамлар қурбон бўлди.

Совет кишилари рўй берган офатни ўз бошларига тушган кулфат, деб билдилар. Табиий офат рўй берган дастлабки кунлардан бошлабоқ мамлакатнинг барча республикалари, ўлкалари ва областларидан ёрдам ва мадад олиб турибмиз. Чуқур ҳамдардлик, тиклаш ишларида қатнашишга тайёрлик билдирилган хатлар ва телеграммалар шу кунгача келиб турибди, зарар кўрганларга ёрдам фондига маблағлар ўтказилмоқда.

Совет характерига, одамларимизнинг турмуш тарзи ва интернационал руҳига, уларнинг ягона оила туйғусига хос бўлган самимий бирдамлик ифодаси шу кунларда табиий офат билан яна олишувга ҳозирлик кўраётган Грузия меҳнаткашларининг дардига малҳам бўлиб, уларга куч ва ишонч бахш этмоқда.

Грузия Компартияси Марказий Комитети, Грузия ССР Олий Совети Президиуми, Грузия ССР Министрлар Совети қардошларча ёрдам ва самимий ҳамдардлик билдирганликлари учун барча гражданларга, меҳнат коллективларига, корхоналар, муассасалар, ўқув юртлари ва ташкилотларга чуқур миннатдорчилик изҳор қиладилар.

Грузия меҳнаткашлари бутун совет халқининг юксак гражданлик туйғусини, самимий мададини, табиий офат рўй берган районларда қутқарув ва тиклаш ишларида актив иштирок этаётган СССР Қуролли Кучлари жангчиларининг, граждан авиацияси учувчиларининг мардлиги ва фидокорлигини ҳеч қачон унутмайдилар.

ГРУЗИЯ КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ — ГРУЗИЯ ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ — ГРУЗИЯ ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

ВЛКСМ СЪЕЗДИ МУНОСАБАТИ БИЛАН

Совет жамияти турмушини қайта қуришда ёш авлодга муҳим роль берилмоқда. 8 апрель куни ВЛКСМ Марказий Комитети раҳбарлиги вакилларининг Москвада СССР Ташқи ишлар министрлигининг матбуот марказида совет ва чет эл журналистлари учун уюштирган матбуот конференциясида шу нарса таъкидлаб ўтилди. Матбуот конференцияси комсомолнинг бўлажак XX съездига бағишланди.

Ҳозир Ленин комсомоли сафларида 40 миллиондан зиёд йигит ва қиз борлиги матбуот конференциясида қайд этиб ўтилди.

Комсомол жамиятни янгилаш жараёнида қатнаша туриб қолоқликка, бюрократизмга, турғунликка қарши ўт очиб, ўз ишини ҳам қайта қурмоқда. ВЛКСМ Марказий Комитетининг ўзигагина комсомоллардан 1.600 дан кўпроқ танқидий фикр-мулоҳазалар ва таклифлар тушди. Улар юзасидан махсус қарор қабул қилинди.

Ошкоралик, фикрларни эркин изҳор қилиш муҳити комсомолнинг бўлажак анжуманига делегатлар сайлашга ғоят ижобий таъсир қилди. 4.833 делегат, шулардан қарийб 4.700 нафари биринчи марта сайланди. Съездда ишчилар, колхозчилар, мутахассисларнинг, студентлар, ўқувчиларнинг, адабиёт ва санъат арбобларининг, спортчилар, жангчиларнинг вакиллари иштирок этадилар.

Йиғилганларга съезднинг иш тартиби эълон қилинди. У 15-18 апрель кунлари Кремлнинг Съездлар саройида ўтади. Кун тартибида ВЛКСМ Марказий Комитети ва ВЛКСМ Марказий Ревизия комиссиясининг ҳисобот докладлари бор, ВЛКСМ Уставига киритиладиган ўзгартишларнинг лойиҳаси кўриб чиқилади.

Комсомол ташкилотлари жанговарлигини қайта жонлантириш, уларнинг ёшларга таъсирини кучайтириш, ВЛКСМ сафларида бўлишдек юксак шараф учун ҳар бир кишининг масъулиятини оширишда қандай ҳаракат қилиш кераклигини белгилаб олиш бош вазифадир.

Журналистларнинг саволларига жавоблар қайтарилди.

(ТАСС).

Планета хотин-қизлари учрашуви олдидан

9 апрель куни Москвада IX Умумжаҳон хотин-қизлар конгресси Совет тайёргарлик комитетининг биринчи мажлиси бўлиб ўтди. Конгресс июнь ойининг охирида Совет Иттифоқи пойтахтида ўтказилади.

«2000 йилга ядро қуролисиз борайлик! Тинчлик, тенглик, тараққиёт учун» деган сўзлар конгресснинг шиори қилиб олинди. Хотин-қизлар халқаро демократик федерацияси конгресс ўтказишнинг ташаббускори бўлди. Федерация 139 миллий ташкилотни бирлаштиради. Бу конгрессда икки минг чет эл делегати қатнашади.

Конгресс Совет тайёргарлик комитетига бошчилик қилган Совет хотин-қизлари комитетининг раиси З. П. Пухова мажлисда маълум қилишича, хотин-қизлар жамоатчилиги алоқаларини кенгайтириш ва ҳамкорлигини ривожлантириш, ядро уруши хавфига қарши, тинчлик учун, инсониятнинг омон қолиши, миллий мустақиллик, хотин-қизларнинг тенглиги ва болаларнинг бахт-саодати учун ҳаракатларни кучайтириш анжуманнинг мақсадидир.

Хотин-қизлар халқаро демократик федерацияси конгрессга тайёргарликни турли хотин-қизлар ташкилотларининг вакиллари билан демократик муҳокама шаклида ўтказмоқда, дейилди мажлисда. Тинчлик ва қуролсизланиш, жамиятда хотин-қизлар, хотин-қизлар ва иш билан банд бўлиш, аёллар, болалар ва оила проблемаларини муҳокама қилиш мўлжалланмоқда.

Хотин-қизлар кенг жамоатчилиги конгрессни, унинг шиорини қўллаб-қувватламоқда. 40 та мамлакатда конгрессга ёрдам берувчи миллий тайёргарлик комитетлари тузилди. АҚШ, Канада, Буюк Британия ва ГФРдан ваколатли катта делегациялар келиши кутилмоқда.

Москвада жаҳон анжумани тугаганидан кейин Хотин-қизлар халқаро демократик федерациясининг навбатдаги конгресси бўлиб ўтади.

(ТАСС).

ДУНЁ ОВОЗИ

СССР—ЧССР: ҲАМКОРЛИК

ПРАГА. Совет мижозлар билан ўзаро манфаатли ҳамкорлик қилиш Братиславадаги «Технопол» ташқи савдо бирлашмасининг бугунги куни ва ривожланиш истиқболларини белгилаб беради. Бирлашма чет мамлакатларга қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши ва озиқ-овқат индустрияси учун комплект ускуналар, замонавий машина ва механизмлар етказиб беришга ихтисослашмоқда.

Ҳозирги вақтда бирлашма социалистик мамлакатларга чиқараётган бутун маҳсулотнинг ярмидан кўпроғи СССР улушига тўғри келади. Шуни айтиш кифояки, шу беш йилликнинг ўзидагина «Технопол» бирлашмасининг Советлар мамлакатига чиқарадиган маҳсулотининг қиймати 7,5 миллиард кронага етади. «Технопол» социалистик иқтисодий интеграцияни кенгайтириш ва чуқурлаштиришда, Совет — Чехословакия савдо алоқаларини ривожлантиришда фаол қатнашиб, СССР Озиқ-овқат программасини амалга ошириш учун зарур бўлган машина-ускуналарни энг кўп етказиб берадиган бирлашмалардан бири бўлиб қолди.

Чунончи, яқин уч йил ичида бирлашма иштирокида Совет Иттифоқининг турли районларида ҳар бирига 50 минг тонна дон сиғадиган олтита элеватор, соатига 20 тонна озуқа аралашмаси ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган 16 та озуқа тайёрлаш заводи қуриб битказилади. Чехословакия бирлашмаси қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлайдиган омборлар, биогаз ишлаб чиқарадиган корхоналар, чорвачилик фермалари ва бошқа объектларни ҳам қуриб беради.

СССР ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРЛИГИ ВАКИЛИНИНГ БАЁНОТИ

9 апрель куни Москвада «АҚШдаги совет гражданлари ва муассасаларига қарши Америка махсус хизмат маҳкамаларининг жосуслик техникасидан фойдаланаётганликлари тўғрисида» деган мавзуда матбуот конференцияси бўлиб ўтди. Унда СССР Ташқи ишлар министрлиги Ахборот бошқармаси бошлиғининг биринчи ўринбосари Б. Д. Пядишев қуйидаги баёнотни берди:

Америка махсус хизмат маҳкамаларининг Совет давлати манфаатларига қарши, Қўшма Штатлардаги совет муассасаларига қарши қаратилган душманлик ҳаракатлари Совет Иттифоқидагиларни, совет кишиларини ғазаблантириб, уларда норозилик уйғотмоқда.

АҚШда ишлаётган ва бу ерга келаётган совет кишиларига қарши тўхтовсиз қилинаётган иғвогарлик хуружлари, Америка маъмурларининг Вашингтонда, Нью-Йорк ва Сан-Францискода совет дипломатия ҳамда консуллик ваколатхоналарига ишлаш ва яшаш учун тоқат қилиб бўлмайдиган шароитларни вужудга келтириш йўлидаги ҳуқуққа зид уринишлари ана шундай ҳаракатлар жумласидандир. Ўзидаги бедодликдан, халқаро ҳуқуқ ва ахлоқ нормаларини қўпол равишда бузаётганлигидан эътиборни чалғитишга очиқ-ойдин уриниб, Совет томони шанига қўйилаётган бўҳтон айблар тактикаси, айниқса, нафрат уйғотмоқда.

Совет ваколатхоналарининг хизмат биноларига, шу ваколатхоналар ходимларининг турар жой квартираларига «электрон ёрдамида бостириб кириш» практикаси чуқур илдиз отиб, жуда катта миқёсларга етганлигини алоҳида қайд этиб ўтиш керак. Махфий эшитиш қурилмаларини, таъқиб этиш, кузатишнинг энг замонавий техника воситаларини яширинча ўрнатиш фактларига муттасил дуч келинмоқда. Америка махсус хизмат маҳкамаларининг шу хилдаги ғайриқонуний фаолияти совет муассасалари ходимларининг нормал ишлаши учун жиддий халақит бермоқда, совет гражданларининг шахсий ҳуқуқларига бевосита дахл қилмоқда, яна ҳам кенгроқ жиҳатдан олганда эса Совет — Америка муносабатларини чигаллаштирувчи омил бўлиб қолмоқда.

Бу ҳол СССРнинг Вашингтондаги элчихонаси янги маъмурий комплексига, уй-жой бинолари ҳамда ваколатхоналар биноларига нисбатан, айниқса, яққол намоён бўлмоқда. Бу бинолар ҳукуматлараро битимга мувофиқ Америка фирмалари томонидан қурилган эди. Ана шу биноларда Америка махсус хизмат маҳкамалари ўрнатган талайгина жосуслик қурилмалари топилди.

Илгари СССРнинг Сан-Францискодаги Бош консулхонаси биносида, савдо ваколатхонасининг биносида, шунингдек Вашингтондаги элчихонанинг турар-жой биносида ва чорбоғида, Нью-Йоркда СССРнинг БМТ ҳузуридаги ваколатхонасининг турар жой комплексида худди шундай қурилмаларнинг кенг тармоқли системаси топилган эди. АҚШнинг расмий маъмурларига қатъий норозиликлар билдирилган, шу хилдаги ҳаракатлар Совет — Америка муносабатларига зиён етказиши таъкидланган эди.

Бироқ кейинги вақтларда махфий эшитиш техникасини ўрнатиш фактлари аниқланганлиги Американинг махсус хизмат маҳкамалари қонунга хилоф ҳаракатларни давом эттираётганликларидан далолат бермоқда. Бунинг устига, АҚШдаги совет дипломатия муассасалари ва бошқа муассасаларнинг биноларига, турар-жой квартираларига суқулиб кириш учун жосуслик аппаратларидан фойдаланиш яна ҳам кенг қулоч ёзди, ана шу аппаратларни ўрнатиш формалари эса яна ҳам маккорона тус олди.

Бугун матбуот конференциясида ҳозир бўлган совет ва чет эл журналистларига АҚШдаги совет ваколатхоналарида топилиб, зарарсизлантирилган Американинг жуда кўп махфий эшитиш аппаратлари ва қурилмаларининг намуналари намойиш қилинмоқда. Буларнинг ҳаммаси реал фактлардир. Булар — қуруқ сўзлар, тахминлар эмас, балки амалда ким «ўзгаларнинг суверен территориясига бостириб кираётганлигини» кўрсатувчи ашёвий далиллардир.

Матбуот конференциясида намойиш этилаётган жосуслик анжомлари — АҚШ разведка ҳамжамиятининг ахлоқий стандартлари нақадар пасткаш эканлигининг моддий далилигина бўлиб қолмай, шу билан бирга у Вашингтоннинг юқорида айтиб ўтилган хатти-ҳаракатлари халқаро ҳуқуқ нормаларига, давлатлараро муомала қоидалари ва одатларига ҳайрон қоларли даражада хилоф эканлигининг ҳам кўрсаткичидир.

Шу муносабат билан АҚШ маъмуриятининг юқори мартабали вакиллари АҚШ разведка маҳкамаларининг Совет Иттифоқига қарши ҳаракатларини яхши билганлари ҳолда ашаддий антисоветизмни яна авж олдириб, Совет Иттифоқига доғ туширишга уринаётганларида улар нимага амал қилмоқдалар, деган савол ҳам туғилади. Шу қадар жиддий масалаларга масъулиятсизлик билан муносабатда бўлиш сиёсий раҳбарларга ярашмайди.

АҚШ махсус хизмат маҳкамалари қўпорувчилик фаолиятининг тиғи, айни ҳозирги пайтга қадалиши кимга керак бўлиб қолди? АҚШда айни ҳозир Советларга қарши тусдаги жосуслик васвасаси кампаниясининг янги даври бошланганлиги кимга қўл келади?

Бунинг жавоби яққол кўриниб турибди. Совет Иттифоқи билан муносабатлар нормаллаштирилишига қаршилик кўрсатаётган, кескинлик, душманлик муҳити сақланиб қолишидан манфаатдор бўлган АҚШдаги экстремист, милитарист гуруҳ кучлари ишга киришдилар. Афтидан, Америка халқи, ниҳоят ҳарбий васвасадан халос бўлиб: бундай чексиз қуролланиш пойгаси кимга наф келтиради, унга барҳам бериш яхшироқ эмасми? — деб сўраб қолиши мумкинлиги ана шу кучларни чўчитаётган бўлса керак. Шу боисдан энг муҳим халқаро проблемалар, жумладан Европада ўртача олислик Совет ва Америка ракеталарини тугатиш тўғрисидаги Совет ташаббуси юзасидан очилаётган янги Совет — Америка алоқалари истиқболи бу кучларни даҳшатга солмоқда. Шунинг учун ҳам Америка сиёсатини орқага қайтаришга ҳаракат қилмоқдалар, бунинг учун эса қўпорувчилик ҳаракатлари, жосуслик васвасасини авж олдириш бир баҳона сифатида танлаб олинган.

Тўла жавобгарлик ҳам АҚШдаги ана шу доиралар зиммасига тушади.

ТИНЧЛИККА ДАЪВАТ

ДЕҲЛИ. 9 апрель. **ТАСС мухбири Владимир Байдашин хабар беради:** КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев ва Ҳиндистон Бош министри Р. Ганди ўтган йилнинг ноябрь ойида олий даражадаги Ҳиндистон-Совет учрашуви чоғида имзолаган ядро қуролидан ва зўравонликдан холи дунё принциплари тўғрисидаги Деҳли декларацияси — давримизнинг ғоят муҳим ҳужжатидир. Ҳиндистон ташқи ишлар министри Н. Д. Тивари «Пистайм Паблишерз» нашриёти чоп этган «СССР-Ҳиндистон: Тинчлик даъваткорлари» китоби босмадан чиқиши муносабати билан бугун бу ерда бўлиб ўтган тантанали маросимда нутқ сўзлаб, ана шуни таъкидлади. Китобга Р. Гандининг 1985 йилда Совет Иттифоқига ва М. С. Горбачевнинг 1986 йилда Ҳиндистонга қилган расмий дўстона визитлари билан боғлиқ материаллар киритилди. Тантанали маросимда мамлакатнинг таниқли сиёсат ва жамоат арбоблари, парламент аъзолари, ёзувчилар, журналистлар иштирок этдилар.

Деҳли Декларацияси янгича фикрлаш намунаси, Тинчлик конституциясидир, деди министр. СССР ва Ҳиндистон раҳбарлари қабул қилган Декларацияда шу асрнинг охиригача ва келгуси аср учун тинчлик фалсафаси баён этиб берилган. «СССР-Ҳиндистон: Тинчлик даъваткорлари» китоби иккала мамлакат ўртасидаги дипломатия муносабатлари ўрнатилганлигининг 40 йиллиги арафасида босмадан чиққанлиги ҳинд ва совет халқлари ўртасидаги бузилмас дўстликни янада мустаҳкамлашга қўшилган яна бир ҳиссадир, деди Н. Д. Тивари.

Маросимда сўзга чиққан ҳукмрон Ҳиндистон Миллий Конгресси (И) партияси Бутунҳиндистон комитетининг Бош секретари Нажма Хептулла хоним планетада тинчлик ва хавфсизлик учун курашни активлаштириш муҳимлигини таъкидлади. СССР ва Ҳиндистон раҳбарлари — Ер юзида мустаҳкам тинчликка олиб борувчи йўлни тинмай излаётган чинакам тинчлик даъваткорларидир. Икки буюк мамлакатимиз Ҳиндистон ва СССР халқлари тинчлик учун курашувчиларнинг олдинги сафларида бормоқдалар, инсониятни ядро ҳалокатидан қутқариб қолиш учун барча ишларни қилмоқдалар, деди Нажма Хептулла хоним.

Кештманднинг айтганлари

КОБУЛ, 9 апрель. (ТАСС). Бу ерда АДР Министрлар Советининг мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисда 21 мартда бошланган Афғонистон янги йилида АДР социал-иқтисодий тараққиёт плани тасдиқланди. АХДП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, АДР Министрлар Советининг Раиси Султон Али Кештманд мажлис қатнашчилари ҳузурида нутқ сўзлади.

Афғонистон ҳукуматининг бошлиғи ўтган афғон йилида мамлакат хавфсизлигини таъминлаш борасида анчагина харажатлар бўлганлигига қарамай, жамоат соғлиқни сақлаш, маориф ва социал таъминотга ажратиладиган харажатлар камайтирилмаганлигини қайд этди.

Бугун, деди, у АХДП ва Афғонистон ҳукумати ўтказаётган миллий яраш йўли асосида АДР давлат муассасалари олдида долзарб масалалар турибди. Миллий экономикани янада ривожлантириш, меҳнаткашларнинг манфаатларини кўзлаб экономика моддий базасини мустаҳкамлаш, қўшимча иш жойларини яратиш, уй-жой, ўқув ва медицина муассасалари қурилиши кўламларини, социал хизмат доирасини кенгайтириш, моллардан аҳоли ўртасида тўғри ва чаққон тақсимлаш, маориф, олий ва махсус таълим министрликлари, жамоат соғлиғини сақлаш, шунингдек оммавий информация воситалари фаолиятини яхшилаш, оппозициядаги группалар билан таъсирли иш олиб бориш ҳамда уларни революция социал базасини кенгайтиришга жалб қилиш — мана шу йўлни амалга оширишга ёрдам беради.

Бу афғон йилида давлат бюджети амалга оширилаётган миллий яраш йўлини, ватандошлар оилаларининг чет эллардан қайтиб келаётганлигини назарда тутиб тузилди, деди С. А. Кештманд.

Жанглар давом этмоқда

БАҒДОД. 9 апрель. (ТАСС). Бош ҳарбий қўмондонликнинг хабар қилишича, Ироқ қўшинлари Эрон икки кунлик жанг чоғида босиб олган районларни Басрадан шарқ томонда кечаги кун мобайнида «тозалашни» давом эттирдилар. Ироқ ҳарбий-ҳаво кучларининг самолётлари ва вертолётлари бир кеча-кундуз мобайнида 251 марта жанговар учиш қилди.

Эрон ҳарбий катерлари Ироқнинг Форс қўрфази шимолий қисмидаги «Ал-Омиқ» нефть платформасига яна бир марта ҳужум қилган. 18 та катер платформага яқинлашиб келган, аммо ҳарбий денгиз кучлари ва «Ал-Омиқ» гарнизонининг ўтига дуч келган. Олтита катер чўктирилган, фронтнинг шимолий участкасида отишмалар бўлиб турди. Душман аскарлари ва техникасидан талафот кўрди.

Эроннинг олисга отадиган артиллерияси Басранинг турар жой кварталларини ўққа тутди... Бир гўдак ҳалок бўлди, 11 киши жароҳатланди.

НИКОСИЯ, 9 апрель. (ТАСС). ИРНА агентлигининг хабар қилишича, Эрон қўшинлари Басрадан тахминан ўн километр масофада жойлашган Ал-Асмоқ сунъий кўлидан ғарброқдаги аҳволни батамом назорат қилиб, Басра йўналишида ҳужумни кучайтириб бормоқдалар. Кечаги кун мобайнида жанг ҳаракатлари бўлаётган шу районда, ИРНА агентлигининг уқтиришича, Ироқ солдатларидан 1500 киши ўлдирилган ва ярадор қилинган, икки кун ичида эса душман маҳрум бўлган аскарлар сони 4000 кишидан ошиб кетди.

ИРНА агентлиги хабар қилади: «Ислом инқилоби посбонлари» корпуси ишлари министри Муҳсин Рафиқ-Дўст Теҳронда гапириб, шу йил мобайнида фронтга қўшимча жами салкам 450 минг кишидан иборат 1,5 мингта батальон жўнатилишини айтди.

• Хабарлар • воқеалар • фактлар

ФАРОВОНЛИК ЙЎЛИДАН

МЕҲНАТ РЕСУРСЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШНИ ЯХШИЛАШ ВА ЯККА ТАРТИБДАГИ МЕҲНАТ ФАОЛИЯТИНИ КООПЕРАЦИЯЛАШНИНГ АЙРИМ МАСАЛАЛАРИ

Хизмат юзасидан республикамизнинг кўплаб шаҳар ва қишлоқларида бўлиб тураман. Шундай сафарда бир аёл билан танишиб қолдим. Унинг беш ҳамда икки ёшли фарзандлари бўлиб, уларга қараб турадиган ҳеч ким йўқлиги сабабли бу аёл ишламай уйда ўтирар экан. Маълум бўлишича, бундан беш йил илгари шаҳар халқ маорифи бўлимига ариза бериб қўйилган. Бироқ ҳануз навбат келмаган.

Бу аёлга ўхшаб фарзандини мактабгача тарбия муассасаларига жойлаштира олмай, сарсон бўлиб юрганлар оз эмас. Статистика маълумотларига қараганда, 1985 йили Ўзбекистон бўйича мактаб ёшигача бўлган болаларни ясли ва боғчалар билан таъминлаш даражаси бор-йўғи 35—40 процентни ташкил қилган.

Бир қараганда бу гаплар оддий, одатий, кундалик ҳаётнинг икир-чикирларидек кўринади. Биз, иқтисодчи-демографлар эса бундай муаммоларни, яъни меҳнат ресурсларидан унумли фойдаланиш, корхоналарнинг смена коэффициентини ошириш, аёлларни ижтимоий ишлаб чиқариш билан биргаликда якка тартибдаги меҳнат фаолиятига янада кенгроқ жалб қилиш муаммолари устида илмий изланишлар олиб бормоқдамиз. Бу масалаларни ҳал қилишда, фикримизча, якка тартибдаги меҳнат фаолияти тўғрисидаги Қонун муҳим роль ўйнайди. Боиси, социал тармоқларнинг яхши ривожланмаганлиги, жумладан, мактабгача тарбия муассасаларининг моддий-техника базаси ночорлиги туфайли кўплаб аёлларимиз уй бекалари бўлиб, ижтимоий ишлаб чиқаришда иштирок эта олмаяптилар. Бу эса мавжуд меҳнат ресурсларидан унумли фойдаланиш имкониятларини чегаралаб қўймоқда.

Социализмда ижтимоий меҳнат билан якка тартибдаги меҳнат ўртасида узвий боғлиқлик мавжуд. Якка тартибдаги индивидуал меҳнат ижтимоий меҳнатни тўлдиради ва унинг бир бўлаги ҳисобланади. Бизда қишлоқ хўжалиги тармоғидан ташқари, бошқа соҳаларда якка тартибдаги меҳнатни амалга ошириш имкониятлари мавжуд. Бу ишлар қилинмайди эмас, қилинади, лекин имкониятлардан тўла фойдаланилмайди. Партия XXVII съезди материалларида аҳолининг барча талаб-эҳтиёжини қондириш якка тартибдаги меҳнат фаолияти билан боғлиқ бўлиши керак, деб уқтириб ўтилди. Шундай экан, якка тартибдаги меҳнатни кенг жорий қилиш ҳамда аҳолининг моддий ва маънавий эҳтиёжини қондириш учун Ўзбекистон шароитида қандай ишлар қилиш мумкин?

Социализм шароитида халқнинг турмуш фаровонлиги ижтимоий ишлаб чиқариш билан белгиланади. Аммо у ҳам кўпчилик ҳолларга ёрдамга муҳтож. Мана шундай шароитда ҳар бир совет кишиси етишмовчиликларни тугатишга ўз ҳиссасини қўшиши керак. Асосий ишдан кейин ўз томорқасида ишлаш, бировнинг ҳожатини чиқариш — буларнинг ҳаммаси фойдалидир. Социализмда аҳолининг талаб-эҳтиёжи, одатда, меҳнати ҳисобига олинган даромади орқали белгиланади. Аҳоли талабини қондириш эса шу даромадни реализация қилиш ҳисобига амалга оширилади.

Албатта, истеъмол талаби ҳар бир совет кишисининг онгли равишда моддий бойлик яратиш учун қўшган ҳиссасига қараб аниқланади. Фақат шундагина аҳоли истеъмолидаги социал дифференциация (тенглик) ўзини оқлаши мумкин. Лекин социализм шароитида айрим кишиларнинг истеъмол қилиш имкониятлари уларнинг ижтимоий ишлаб чиқаришга қўшган ҳиссасига, сарфланган меҳнатининг миқдорига ва сифатига қараб эмас, балки аҳолига хизмат кўрсатиш ва истеъмол соҳаларидаги камчиликлардан устомонлик билан фойдаланиши эвазига юзага келади. Бунинг оқибатида айрим шахслар ўртасида уларнинг фойдаси ҳисобига пул даромадлари қайта тақсимланади.

Партия XXVII съездида меҳнатсиз топилган даромадларга чек қўйиб, индивидуал меҳнат фаолиятини тартибга солиш ва бу меҳнатнинг социалистик хўжалик юритиш принципларига мос тушиши кераклиги таъкидланди.

Якка тартибдаги меҳнат фаолияти тўғрисида Қонуннинг қабул қилиниши ҳозирги шароитда жуда ўринли ва у аҳоли учун хизмат формаларининг янада яхшиланишига имкон беради.

СССР Конституцияси, жумладан Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Конституциясининг 17-моддасида Ўзбекистон ССРда касб-корлик, ҳунармандчилик, қишлоқ хўжалиги, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш соҳаларида якка тартибдаги меҳнат фаолиятига, шунингдек гражданлар оила аъзоларининг фақат шахсий меҳнатига асосланган бошқа турлардаги фаолиятига қонунга мувофиқ йўл қўйилиши кўзда тутилади.

Меҳнат фаолиятини якка тартибда ташкил қилиш, кооперациялар тузиш ва шу билан ижтимоий меҳнат унумдорлигини ошириш — халқ турмуш фаровонлигини янада юксалтириш имкониятини яратади. Шу ўринда Ўзбекистоннинг айрим шаҳар ва районлари халқ маорифи бўлимларида мактабгача тарбия муассасаларига ўз фарзандларини жойлаштириш мақсадида навбатда турганлар билан суҳбатлашиб, болаларни ясли ва боғчаларга юбориш учун бир неча йил ўтишининг гувоҳи бўлдик. Бу эса ўз навбатида аёлларимизни ижтимоий меҳнатга жалб қилишга жиддий тўсқинлик қилмоқда. Ҳозирги кунда республикамиз бўйича ижтимоий ишлаб чиқаришда банд бўлмаган аҳолининг учдан икки қисмидан кўпроғи аёллар ҳисобига тўғри келади. Ҳолбуки, улар ҳам ижтимоий меҳнатда қатнашишлари мумкин эди. Фикримизча, бу соҳада ҳам кооперативлар ташкил қилиш ўринли бўлар.

Кузатишлар шуни кўрсатмоқдаки, айрим оилали ётоқхоналарда болалари бир ёшдан тўрт ёшгача бўлган аёлларнинг кўпчилиги ишга чиқмас экан. Ётоқхонанинг ўзида бирорта хонани болалар учун ажратиб, шу оналардан бир ёки икки нафари 15—20 болага қараб турса, қолганларининг ижтимоий меҳнат билан шуғулланиши учун имконият туғилиши табиий-ку!? Бундай ишларни маҳаллаларда, аҳоли зич пунктларда ҳам ташкил қилиш мумкин. Кооперациянинг бу формаси ясли ва боғча билан таъминланиш даражасини юқори кўтарган бўлур эди. Аммо якка тартибдаги меҳнат фаолиятларини кооперацияларга бирлаштирилса, улар аниқ мақсад сари йўналтирилса, бунда жамият ҳам, унинг аъзолари ҳам катта наф кўради.

КПСС Марказий Комитети 1987 йил январь Пленумида меҳнаткашларнинг ташаббусларини қўллаб-қувватлаш, социал соҳаларда кооперацияларнинг турли формаларини кенг қўллаш лозимлиги қайд қилинди. Ишга яроқли шахсларни меҳнатга жалб қилишда унинг ҳам ижтимоий, ҳам якка тартибдаги кўринишларини жорий этиш қўллаб-қувватланди. Бу ўринда В. И. Лениннинг «Буюк почин» асаридаги қуйидаги фикрлар ёдга келади: «Ҳеч шубҳа йўқки, аёл ишчи ва деҳқонлар орасида бизга маълум бўлгандан неча марта кўпроқ **ташкилотчи талантлар**, кўп ходимларни қатнаштириб амалий ишни йўлга қўя биладиган ва янада кўпроқ истеъмолчиларни қатнаштира оладиган планлар, системалар ва ҳоказолар тўғрисида ўзини жуда билармон деб ҳисобловчи «интеллигенция» ёки чиллаки «коммунистлар» «мубтало бўлган» ҳаддан ташқари, кўп қуруқ гап сотишдан, ҳовлиқишдан, шошма-шошарликдан, вайсақиликдан холи бўлган ва амалий ишни йўлга қўя оладиган кишилар бор. Лекин биз шу янги куртакларни кўнгилдагидек **парвариш қилмаяпмиз»**.

Ҳозирги пайтда нафақат пенсионерлар, уй бекалари, студентлар, балки ижтимоий ишлаб чиқаришда банд бўлган ишчи ва хизматчилар, колхозчилар, қишлоқ зиёлилари ҳам қўшимча меҳнат билан шуғулланиш истагини билдирмоқдалар. Халқ хўжалиги учун зарур ишларни оилавий пудрат асосида ташкил этиш ҳам муҳим аҳамиятга эга. Айниқса, колхоз ва совхозларда, уйда бажариладиган тикиш-бичиш ишларида оила пудратини кенг қўллаш мумкин. Аммо иш нотўғри ташкил қилинган жойларда айрим шахслар меҳнатсиз даромад кўришмоқда. Номига ишга жойлашиб, чекка шаҳарларда ойлаб, йиллаб мева-чева, сабзавотлар, гул сотиб юрганлар мўмай пул топишади. Бунинг ўрнига шундай нарсалар сотиш билан шуғулланувчиларнинг ўзини 20—25 кишилик кооперацияга бирлаштириб, улардан бир ёки икки кишини юбориш мумкин-ку? Худди шунга ўхшаш миллий таомларни ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш ва умуман якка тартибдаги меҳнат қилувчилар учун имконият яратиб бериш — халқ турмуш фаровонлигини ошириш учун катта аҳамиятга эга.

Билдирилаётган фикрларимиз якка тартибдаги меҳнат фаолиятининг ҳамма соҳаларини қамраб ололмайди, албатта. Халқнинг ўсиб бораётган талаб-эҳтиёжини ижтимоий ишлаб чиқариш билан биргаликда ёрдамчи, қўшимча меҳнат қила билиш имкониятларини ҳам тўлиқ ҳисобга олган ҳолда қондирсак, бундан жамиятнинг ҳамма аъзолари иқтисодий ва социал манфаат кўрган, мавжуд меҳнат ресурсларидан самарали фойдаланиш имкониятлари туғилган бўлар эди.

Р. УБАЙДУЛЛАЕВА,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Экономика институти директорининг ўринбосари, иқтисод фанлари доктори, профессор.

• Таҳлил ва сабоқ

План нега бажарилмаган эди?

Бу савол Саъдулла акани ҳамон ранжитади. Пахтачилик бригадасига қарийб 26 йил муттасил етакчилик қилса-ю, аксига олиб ўтган йили белгиланган план бажарилмай қолса?! Ҳўш, ўзи нима тўсқинлик қилганди?

Бригадир беш йилликнинг биринчи йили сабоқларини чиқарди.

Биринчи сабоқ: мавжуд 80 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 35 центнердан ҳосил олиш учун эрта кўкламданоқ уруғ қадашди. Чигит энди униб чиққанда апрель ёмғири ёш ниҳоллар қаддини букиб кетди. Ҳаммасини қайтадан бошлашга тўғри келди. Лекин бунинг учун бригадада олдиндан зарур тайёргарлик кўрилмаганди.

Иккинчи сабоқ: сув танқчил бўлишини ҳамма яхши биларди. Майдонлар ҳолатини ҳисобга олиб, артезиан қудуғлари қазиш керакми, ёки захкаш сувлардан фойдаланиш керакми? Бу саволларга жавоб ҳақида ҳеч ким ўйлаб кўрмади. Кўпчилик «сув кўпайиб қолар» деган умидда бўлди, пировардида, мавжуд резерв ва имкониятлар бой берилди.

Учинчи сабоқ: мавсум охирида яна сусткашликка йўл қўйилди. Ҳамма шаҳарлик ҳашарчиларга кўз тутди. Улар эса бир ой ишлашди-ю, кетиб қолишди. Далада иш чала қолди, кеч очилган чаноқлар терими аёзли кунлар қаҳрига дуч келди.

Хуллас давлат плани бажарилмади. План ижроси 91,5 процентда депсиниб қолди.

Бригадир хулосаси: ана шундай камчиликларга йўл қўйилмаганда эди, юзимиз шувут бўлмасди. Лекин улар биз учун эсда қолган сабоқ бўлди. Бу йил бригадамиз аъзолари билан ўтказилган йиғилишда режалар билан бирга шулар ҳақида ҳам гаплашиб олдик. Зеро, Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги нишонланадиган юбилей йилида бу хатолар қайта такрорланмаслиги керак.

Хива районидаги «Хива» колхозининг тажрибали бригада бошлиғи С. Самандаровнинг фикри шундай. .У бошлиқ коллективда юбилей йилининг ҳосили чигитини экиш қизғин бошлаб юборилди. Барвақт шайлаб қўйилган зарур техника воситаларидан унумли фойдаланилмоқда. Қ. Маткаримов, С. Абдиев, Қ. Давлетов, К. Ҳайитов, У. Қурбонова, Қ. Абдуллаева, Э. Иброҳимова, Р. Султонова сингари механизатор, сувчи ва колхозчилар дала ишларида пешқадам. Мақсад — ўтган йил рўй берган нуқсонларга барҳам бериб, пахтадан юқори ва сифатли ҳосил етиштириш. Мўлжал эса 80 гектар ернинг ҳар гектаридан камида 35 центнердан «оқ олтин» дурдонаси кўтаришдир.

Ш. МАШАРИПОВ.

• Сўз—илғор чорвадорга

Ҳар кимнинг ўз ўрни бор

КПСС Марказий Комитети 1987 йил январь Пленуми социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштириш вазифаларини амалга оширишда кадрларнинг ролини янада кучайтириш вазифасини қўйди. Совхозимиз партия комитети пленумдан сўнг барча агитатор ва сиёсий ахборотчиларни меҳнаткашлар ҳузурига юбориб, пленум ғояларини ҳар бир дала меҳнатчиси онгига етказиш тадбирларини кўрди. Коммунистларнинг йиғилишида Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги нишонланадиган юбилей йилида хўжалигимиз олдида турган вазифалар чуқур таҳлил қилинди. Сўзга чиққан коммунистлар хўжаликка партиявий раҳбарлик талаб даражасида эмаслигини, ҳали бу соҳада кўп ишлаш лозимлигини алоҳида таъкидладилар. Дарҳақиқат, ишлаб чиқаришга партиявий раҳбарлик яхши таъминланмаётгани, коммунистларнинг активлиги оширилмаётгани, мусобақанинг шу кун талаблари даражасида ташкил этилмаётгани маҳсулот етиштиришга салбий таъсир кўрсатмоқда. Хўжалигимизда ўтган йили гўшт ва полиз маҳсулотлари тайёрлаш плани ошириб бажарилган бўлса ҳам сут тайёрлаш плани 42 процентда, сабзавот 97 процентда қолиб кетди. Ҳар бош сигирдан соғиб олинган сутнинг миқдори кутилган даражадан паст бўлди. Партия йиғилиши бундай қолоқлик билан асло муроса қилиб бўлмаслигини таъкидлади.

Партия ташкилотидан сабзавотчилик ва сутчиликни ривожлантиришдаги мавжуд муаммоларни ҳал этишга сафарбарликни кучайтириш зарурлиги талаб қилинди. Хўжалигимизда ҳамон деҳқончилик маданияти паст. Ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш ҳақида ҳар бир партия йиғилишида қарорлар қабул қилиняпти-ю, аммо унинг ижроси таъминланмаётир. Бундай нуқсонлар чорвачиликда ҳам рўй бермоқда. Чорва моллари қишин-ёзин қўраларда парвариш қилиняпти. Маданий яйловлар йўқ. Бу эса ўз навбатида чорва маҳсулотлари етиштиришга салбий таъсир кўрсатмоқда. Инсон омилини ривожлантириш хусусида: сабзавотчилар ва чорвадорларнинг унумли ишлашлари учун зарур маданий-маиший шароитлар яратилмаган. Совхозда клуб йўқ. Спорт ишлари фақат номигагина ташкил этилган холос. Мен область партия комитети пленумида хўжалигимизда содир бўлаётган ана шу нуқсонлар ҳақида батафсил гапирдим. Тегишли ташкилотлар бу муаммоларни ҳал этишда хўжалигимизга яқиндан ёрдам бериши керак.

Партия йиғилишида ишни тубдан қайта қуриш тадбирлари ишлаб чиқилди, қабул қилинган юксак мажбуриятларнинг муваффақиятли удаланиши учун энг зарур чоралар белгиланди. Энди гап — бу тадбирлар изчиллик билан амалга оширилишида.

Совхоз партия ташкилоти кадрлар билан ишлашни қайта қуришда дастлабки қадамларни ташлади. Бўлим ва бригадалар тажрибали мутахассислар, коммунистлар билан мустаҳкамланди. Эндиликда партия ташкилотига бирлашган 83 коммунист хўжаликнинг энг масъулиятли участкаларида меҳнат қилмоқдалар. Яқинда ўтказилган сайловларда бўлим ва бригада бошлиқлари сайлаб қўйилди.

Хўжалигимиз коллективи ўн иккинчи беш йилликнинг иккинчи йили учун олган мажбуриятлар анча салмоқли. Юбилей йилида 40 тонна гўшт, 960 тонна сут, 2850 тонна сабзавот, 1500 тонна полиз маҳсулотлари етиштирилади. Шунингдек, чорва моллари учун ем-хашак базасини мустаҳкамлаш тадбирлари ҳам амалга оширилмоқда. 300 гектар майдонда янги бедазорлар ҳосил қилинади. 200 гектар ерда озуқабоп экинлар, 150 гектар майдонда дон учун, 360 гектар ерда силос учун маккажўхори ўстирилади. Ҳозир хўжалигимизда дастлабки гектарларда экиш ишлари бошлаб юборилди. Совхоз меҳнаткашлари Улуғ Октябрнинг 70 йиллигини меҳнатда муносиб ютуқлар билан кутиб оладилар. Коммунистлар ишлаб чиқаришда авангардлик ва ташаббускорлик кўрсатадилар.

Қ. ДЎСИМБЕТОВА,
Нукус районидаги «СССР 60 йиллиги» совхозининг сут соғувчиси.

Мароқли саёҳатда

Махсус «Андижон» туристик поезди 20 кунлик сафарга жўнаб кетди. Маршрут: Волгоград — Белгород — Киев — Минск — Одесса — Феодосия — Краснодар — Новороссийск. Саёҳатчилар жангда, меҳнатда жасорат кўрсатган уруш ва меҳнат ветеранларидан иборат.

Саёҳат ва туризм бўйича область Совети ҳамда область комитетининг ташаббуси билан уюштирилган сафар Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига бағишланган. 356 саёҳатчининг 80 проценти колхоз ва совхозларнинг маданий-маиший фонди ҳисобидан бепул путевка билан таъминланди.

Туристик поезд яхши жиҳозланган. Саёҳатчиларга қулай шарт-шароитлар яратилган. Ёш санъаткорлар ўзларининг ёқимли қуй ва қўшиқлари билан уларни хушнуд этиб борадилар. Тажрибали врачлар саёҳатчилар соғлиғини назорат қилиб туради.

А. ҚУРОНБОЕВ.

Рапс ўрилмоқда

СИРДАРЁ ОБЛАСТИ. Боёвут районидаги «1 Май» совхози миришкорлари қишлоқ хўжалигини интенсив юритишга катта эътибор беришаётир. Шу туфайли бу ерда суғориладиган гектарлар самарадорлиги ортиб, маҳсулот етиштириш тобора кўпайиб бормоқда. Хўжаликда оралиқ экинлари етиштириш айниқса, алоҳида назорат остига олинган. Уларни экишда мутахассислар тавсия қилган муддатларига қатъий амал қилиняпти. Зеро, хўжаликда мақбул муддатларда экилган озуқа экинлари барвақт етилиб, мўл ҳосил бермоқда. Бунинг устига шу ерларни келгусида пахта экишга тайёрлаш ва чигитни ўз вақтида экиб олиш учун шарт-шароит яратилишига муваффақ бўлинаётир.

Ҳозир совхозда 60 гектар ерга экилган ҳам тўйимли, ҳам ширали озуқа экини — рапсни ўриб олиш авжида. Ўрим-йиғим ишлари конвейер асосида олиб бориляпти. Механизаторлар яшил озуқани тез кунлар ичида тўла йиғиштириб олиш ва ҳосилдан бўшаган ерларни чигит экишга тайёрлаш чораларини кўришмоқда. Рапс ўримини тез ва соз олиб боришда тажрибали механизатор Муҳамад Ҳайдаров намуна кўрсатяпти. У ўз агрегатини моҳирлик билан бошқариб, кунлик топшириғини бир ярим-икки ҳисса қилиб бажаришга эришаётир.

Совхозда яшил озуқа ўрими бошланиши билан чорва моллари айниқса, соғин сигирлар маҳсулдорлиги кескин ортди.

СУРАТДА: моҳир механизатор М. Ҳайдаров ва рапсни ўриб-йиғиб олиш тасвирланган.

А. ТЎРАЕВ фотолари.

ГАЗЕТАДА БОСИЛМАДИ, АММО ЧОРА КЎРИЛДИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР МАОРИФ МИНИСТРЛИГИ:

— Арнасой районидаги 2-ўрта мактаб ўқитувчиси А. Бўронмирзаевнинг мазкур ўқув даргоҳида таълим-тарбия ишларида камчиликларга йўл қўйилаётганлиги тўғрисидаги хати текширилди. Унда кўрсатилган фактлар қисман тасдиқланди.

Ҳақиқатан ҳам мактабда тарбиявий ишлар бўш йўлга қўйилган, директор таълим-тарбия жараёни устидан етарли назорат ўрнатмаган.

Район халқ маорифи бўлимининг буйруғи билан педагогика коллективига бўш раҳбарлик қилганлиги учун мактаб директори Р. Ҳамроевга ҳайфсан берилди. Унга мактаб ислоҳотини амалга ошириш билан боғлиқ бўлган ишларни яхшилаш юзасидан тадбирлар кўриш таклиф этилди.

КИРОВ РАЙОН СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ:

— Райондаги «Партия XX съезди» қишлоқ Совети территориясидаги қишлоқларда тўй ва маросимлар ўтказишда камчиликларга ҳамда чайқовчиликка йўл қўйилаётганлиги тўғрисидаги хат ўрганиб чиқилди. Текшириш шуни кўрсатдики, кейинги йилларда тўй ва маросимларни камчиқим, спиртли ичимликларсиз ўтказиш бўйича тадбирлар белгиланган. Тўйлар депутатлар, коммунистлар, уруш ва меҳнат ветеранлари, комсомол активларидан ташкил топган махсус комиссиялар назорати остида ўтяпти.

Шикоят хатни текшириш жараёнида чайқовчилик билан шуғулланган айрим шахслар маъмурий органлар томонидан аниқланиб, жавобгарликка тортилдилар. Баъзи шахсларга маъмурий чоралар кўрилди.

ЯККАБОҒ РАЙОН СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ:

— «Ленин учқуни» колхозининг Чойдори қишлоғида яшовчи З. Саломовнинг хати текширилди. Район марказий кутубхонасининг Чойдори қишлоғидаги 28-филиалида йўл қўйилган нуқсонлар бартараф этилди. Кутубхона бошқа хонага кўчирилди.

Оммавий-сиёсий ишларни яхши йўлга қўймаганлиги ва иш фаолиятида камчиликларга йўл қўйганлиги учун кутубхона мудираси З. Аллаёрова огоҳлантирилди.

• Совет қурилиши: қайта қуриш чорраҳаларида

АСОСЛИ ЭЪТИРОЗЛАР

Ленин йўли қишлоқ Совети идораси олдида турган кишиларнинг асаби таранг. Айни иш вақти бўлишига қарамасдан эшиклар қулф. Тўпланганларнинг айримлари идора энди очилмаса керак деса, бошқалари балки тушдан кейин ишимизни битирармиз, деган умид билан кутиб туришибди. Аниғини эса ҳеч ким билмайди. Эшикларда бирорта ҳам ёзув йўқ. Ҳатто кундалик иш графиги ҳам осилмаган.

— Келганимга бир соат бўлди, — дейди 4-совхозда яшовчи Қўзибой Отамуродов, — ҳарбий билетимни учетга қўйишим керак. 7 январь куни келиб кечгача кутгандим. Ҳозир учинчи бор келишим. Мен отпускадаман. Бошқалар қандай қилишаркин? — деди у ён-атрофдагиларига ишора қилиб.

— Ўтган йили Ульянов шаҳрига кўчиб кетгандик. Лекин қишлоқ Совети билан боғлиқ ишлар ҳалигача битмаяпти. Охирги марта келганимда 14 январь куни келинг, дейишганди. Мана кўриб турибсиз, яна овора бўлибман, — куйиниб гапирди Ропи Маликов.

В. Гимадиева эса 30—35 километр йўл босиб, 12-совхоздан келган. У ҳам ишини битказолмасдан қайтиб кетди. Қишлоқ Совети ходимларини кутаётганлар сафига эса ички ишлар ходими А. Тилябов, Андижон областидан М. Қўшоқов, М. Раҳимов ҳамда ишчи Ҳ. Мамажоновлар қўшилди.

Бу орада кўпчиликнинг илтимосига биноан шофер А. Эшонқулов посёлкани оралаб, қишлоқ Совети ижрокоми ходимларини қидириб ҳам келди. Ниҳоят уч соатлардан кейин қишлоқ Совети ижроия комитети раиси муовини Ҳайдар Ҳусайновнинг қораси кўринди — тўпланганлар жонланиб қолишди. Аммо унинг фақат якка тартибда гўшт топширганларгагина справка бера олишини эшитган кишиларнинг кўпчилиги дардини ичига ютиб, тарқалиб кетишди.

— Раис гўшт тайёрлаш масаласи билан 12-совхозга кетган, секретарь районда ҳисобот топширяпти. Ҳарбий столимиз ходими бетоброқ, бухгалтер... — сабабларни қалаштириб ташлади Ҳ. Ҳусаинов.

— Қишлоқ Советига бешта совхоз, «Джизакстепстрой»нинг ёрдамчи хўжалиги посёлкаси аҳолиси қарайди. Айтмоқчимизки, территорияси жуда катта. Шундай экан, меҳнаткашлар қабулига масъулият билан ижодий ёндашилса бўлмайдими? Сизларда эса ҳатто оддий иш графиги ҳам йўқ, — сўраймиз Ҳ. Ҳусаиновдан.

— Нега йўқ бўларкан, бор! Ҳозир топаман, — деди раис муовини.

Кўп излаб, ниҳоят графикни қоғозлар орасидан топди. Унда ойнинг дастлабки ва охирги ҳафтасида хўжаликларга чиқиш, аҳолини ўша ерларда қабул қилиш графиги кўрсатилган эди.

— Шунга амал қилиняптими? — сўрадик ундан.

— Албатта-да, шахсан ўзим бу ишга мутасаддиман. Идорада эса ҳар куни қабул қиламиз. Фақат график тузмаганмиз, холос.

Муовинга совхозлардан қабулга келган ишчи-хизматчилар билан бўлган суҳбатларимиз ҳақида гапириб берганимизда эса у ерга қаради.

Ҳамроҳим, Зарбдор район «Зарбдор» газетаси редактори Ўрозбой Мелибоев бизни бир хат билан таништирди. Хат автори 12-совхозда яшовчи ветеран Э. Хотамов қишлоқ Совети ижрокоми фаолияти ниҳоятда суст эканлигини баён этганди: «Оддийгина справка учун қиш об-ҳавосида 30—35 километрлаб йўл юрамиз. Етиб борганимизда эса ўша справкани ҳам ололмаймиз, гоҳо ҳеч ким бўлмайди. Гоҳида эса муҳр ёки бирор хонанинг, шкафнинг калити йўқ, деб қайтариб юборишади».

Кечга яқин Ленин йўли қишлоқ Совети ижроия комитети секретари Жўрабой Ашуров келганида (дарвоқе у шу куни ҳисобот ҳам топширмабди) ишлар аҳволи билан янада чуқурроқ танишдик. Чунки шунгача муовин қишлоқ Совети ва ижроком фаолияти, уни қайта қуриш борасида амалга оширилаётган ишлар тўғрисида бирор ҳужжат ҳам кўрсата олмади, тайинли ҳеч нарса деёлмади ҳам.

Аслида кўрсатадиган, айтадиган нарсанинг ўзи ҳам йўқ экан. Қишлоқ Совети ҳатто иш планига ҳам эга эмас. Ленин йўли қишлоқ Советининг 1985 йил 5 март куни бўлиб ўтган сессиясида тузилган қишлоқ хўжалиги, социал қонунчилик ва тартибни сақлаш, план-бюджет, халқ маорифи доимий комиссияларининг ҳар бири ўша куни 1985 йил учун 4 пунктдан иборат план белгилашган-у шу билан папкаларга қўл урилмаган. Ҳатто планнинг сўнгги — 4-пунктида кўрсатилган 1986 йил планини тасдиқлаш ҳам доимий комиссия раислари ва аъзоларининг хаёлига келмаган.

Маълумки, депутатлар орасидан сайланадиган доимий комиссиялар маҳаллий Советларга тааллуқли бўлган масалаларни олдиндан кўриб чиқиш ва тайёрлашлари, шунингдек Советлар қарорларини амалга оширишга кўмаклашишлари, тегишли корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг фаолияти устидан назорат олиб боришлари керак. Лекин қишлоқ Советининг ўтган деярли икки йиллик фаолиятида доимий комиссиялар иштироки умуман сезилмайди. Қишлоқ Совети мажлисларига тайёргарлик кўриш, уларнинг ўтказилиши ҳамон эскича.

Худди шунинг учун ҳам қишлоқ Совети территориясида жойлашган хўжаликлар аҳолисидан турли ташкилотларга кўплаб шикоятлар тушмоқда.

— Совхозимиз марказидаги почта хизмати кўпчиликни ранжитмоқда, — дейди «Партия XXV съезди» совхози спорт инструктори Н. Сулаймонов.

— Почта бошлиғи Роҳатой Хўжаева газета-журналларни эгаларига вақтида етказиш кераклигига масъулиятсизлик билан қарайди. Хўжаликка бир вақтлар келтирилган 50 номерли АТС талон-торож қилинди.

Шу фикрни пенсионер Эргаш Муродов, бригада бошлиғи Ҳасан Зуҳриддиновлар ҳам тасдиқлашди. Совхоз аҳолисига медицина хизмати кўрсатиш ҳам ёмон аҳволда. Лекин худди шу совхозда жойлашган амбулатория ҳамда почта фаолиятига ва умуман, посёлка ҳолатига қишлоқ Совети муносабат билдирмаяпти.

Меҳнаткашларнинг ариза ва шикоятлари билан шуғулланиш мутлақо қониқарсиз аҳволда. Уларнинг ҳатто аниқ ҳисоб-китоби йўқ. Чунки ариза ва шикоятлар бирор жойда расмийлаштирилмайди. 1986 йил мобайнида олинган 14 та ариза папкага солиб қўйилгани бўйи турибди. 26 та шикоятга эса қишлоқ Совети ижроия комитети раиси Тўхтатош Шоймуродов «рўйхатга қўшинг», «разбор қилинг», «ёрдам беринг» каби визалар қўйган-у, уларнинг қандай ҳал этилгани билан ҳеч ким қизиқмаган. Раиснинг эса йил давомида назоратга «вақт»и бўлмаган.

Қишлоқ Совети сессиясида қабул қилинган қарорлар ижроси, депутатларга берилган наказларнинг қандай бажарилаётгани ҳам назорат қилинмаяпти. Ҳолбуки, КПСС Марказий Комитетининг 1987 йил январь Пленумида Советларнинг, совет аппаратининг раҳбарлари куч-ғайрати билан меҳнат қилишлари, сусткашликлардан фориғ бўлишлари, замона руҳига мос фаолият кўрсатишлари лозимлиги алоҳида кўрсатиб ўтилди. Ленин йўли қишлоқ Советининг фаолияти, бу ердаги масъулиятсизлик вазияти эса аҳолининг ҳақли эътирозларига сабаб бўлаётир.

Зарбдор районида иккита қишлоқ ва битта посёлка Совети мавжуд. Юқоридаги фактлар район Совети ижроия комитети қуйи бўғин Советлар фаолиятини қайта қуришга қатъий киришмаганлигидан далолат бериб турибди.

Б. САТТОРОВ.
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

• *Фарзандларингизга ўқиб беринг*

ВАТАН

Менга азиз онадек
Ягонасан, Ватаним.
Сени мен кўзларимнинг
Гавҳари деб атадим.

Ундан мангу жой олган
Ҳатто еру осмонинг.
Бўлай дейман ҳамиша
Ҳушёр содиқ посбонинг.

Эҳтиётлаб сақлайман,
Кўзларимнинг гавҳари.
Асрадимми сени тинч —
Тинч бўлади ер шари.

ЖАҲОН ТЎЛСИН ҚЎШИҚҚА

Эй, дунё болалари,
Эй, орзуманд тенгдошлар.
Узлари ранг-барангу,
Ниятлари бир ёшлар!

Қўлга беринг қўлларни,
Биргалашиб куйлайлик.
Муқаддас сайёрамиз
Келажагин ўйлайлик.

Юктирмайлик сира гард
Соф фазовий бўшлиққа.
Янграсин ёш овозлар —
Жаҳон тўлсин қўшиққа!

НАВБАҲОР

Елининг учқур отида,
Булутларнинг қатида,
Қалдирғоч қанотида,
Етиб келди навбаҳор

Қирлардан тушиб аста,
Ерни қилиб ораста,
Бойчечакдан гулдаста
Тутиб келди навбаҳор.

Ялпизлар иси бўлиб,
Булбуллар саси бўлиб,
Ҳаёт нафаси бўлиб,
Етиб келди навбаҳор.

ИККИ НАРГИЗ

Наргиз қўлида наргиз,
Янги сўлида наргиз.
Қувончга тўлиб борар
Мактаб йўлида Наргиз.

Бугун — Ғалаба куни,
Дилда шодлик тўлқини.
Юзларида акс этар
Наргиз гулнинг ёлқини.

Муаллимга тутар гул,
Қўлдан-қўлга ўтар гул.
Ғалаба байрамида
Дилларни шод этар гул.

Устоз юзида кулгу,
Шогирд кўзида кулгу.
Замонага ярашган
Тинчлик сўзида кулгу!

Файзи ШОҲИСМОИЛ.

Ўлкамизда баҳор.

В. Молчаев фотолари.

• *Мухбиримиз бонг уради*

ЎЗИ ЙЎҒУ БАҲО БОР...

Учқўрғон районидаги 3-ўрта ҳунар-техника билим юртида бўлганимизда, ёшларнинг таълим-тарбия, ҳунар эгаллаши, ўқитувчи ва мастерларнинг ўз вазифаларига муносабати, меҳнат ҳамда ўқув интизоми билан қизиқдик. Ислоҳот талаблари қандай бажарилаётгани билан танишдик. Район партия комитети пропаганда ва агитация бўлими мудири С. Аҳмедов билан директор ўринбосарлари А. Қодиров, П. Иброҳимовларнинг айтишича, билим даргоҳида ўқувчилар кийим-бош, пойабзал, тиш чўткасидан тортиб, пастагача тўла таъминланган. Ётоқхоналарда инвентарлар етарли.

Бироқ ўқувчилар ётоқхонасини кўздан кечирганимизда, тўрт ўқувчи истиқомат қиладиган хоналарда фақат ишдан чиққан иккита стул, биттадан стол, шкаф ва тўртта каравотдан бошқа ҳеч нарса йўқлигининг шоҳиди бўлдик. Билим юрти раҳбарлари буни ремонт ишлари эндигина тугагани билан изоҳлаб, вазиятни юмшатишга ҳаракат қилишди.

Шоферлар ўқитилаётган группада дарсда 31 ўринга 12 нафар ўқувчи ўтирибди. Йўл ҳаракати бўйича сабоқ бераётган ўқитувчи Х. Ҳайдаровдан группа журналини сўрадик. Буни қарангки, ўқиш 2 февралдан бошланганига қарамай, шу пайтгача журнал жорий этилмаган.

Ж. Қодиров дарс ўтаётган 6-группада эса рўйхатдаги болалардан тўққиз нафари йўқ эди. Маълум бўлишича, қизлар райондаги тикувчилик корхоналарига навбатдаги амалий машғулотлар учун имконият борми-йўқлигини билишга кетишган эмиш. Аслида бу масъул мастернинг иши-ку! Бироқ мастер К. Назаровани топа олмадик. 3, 25, 27 — группалардаги машғулотларда ҳам давомат ярим-ёрти эканлиги, ўқитувчилар А. Турсунов, З. Бекировалар ўқувчиларни йўқлама қилмаганлиги, А. Сиддиқов эса дарсга журнал олиб киришга улгурмаганлигининг гувоҳи бўлдик.

28-группада Ф. Иброҳимова электрон-ҳисоблаш машиналари бўйича бор-йўғи тўрт ўқувчига сабоқ берарди. Афтидан унга бирор киши «текширувчи келди», деган бўлса керак, у шошилиб журналдаги йигирма талабани йўқ қилган. Боз устига шу заҳотиёқ дарсда бўлмаган саккиз ўқувчига баҳо ҳам қўйишга улгурибди...

Билим юртида амалий машғулотларни ўтиш ҳам кўнгилдагидек эмас. Буни икки кун давомида автодромда бўлганимизда сездик. У ерда бир-иккита ўқув машинасида шуғулланаётган беш-олтита курсантдан бошқа кимса йўқ. Қишлоқ хўжалиги машиналарининг ички қисмлари, агрегатлар бўйича машғулотлар ўтиладиган лабораториялар эшиги очилмади. Уларнинг мастерларини топишга беҳуда вақт сарфланди, холос. Тартиб-интизом, талабчанлик бўлмаган жойда шундай ачинарли аҳвол ҳукм суриши муқаррар.

— Ўтган ҳафта область ҳунар-техника таълими бошқармаси бошлиғи Н. Қозоқов, область ижроия комитети раисининг ўринбосари Д. Дадажонова, яна район партия комитетидан ҳам вакиллар келишганди, — дейди ўқув-ишлаб чиқариш бўйича директор ўринбосари А. Қодиров. — Айрим камчиликларни кўрсатишди. Энди...

— Кеча ўқувчиларга кўчат олиб келиш тўғрисида топшириқ(!) берилган, шунинг учун бугун давомат пастроқ... — ўқув-тарбия бўйича директор ўринбосари П. Иброҳимов вазиятни шундай изоҳлади. Ҳунар танлаш хонаси, кўргазма залида касбга доир беш-олтита сурат осилган. Ўқувчиларнинг каравоти, кийим-кечаклари қўйилган. Тўққиз гектардан иборат билим юрти территориясининг бетартиблигини бу ерда барча соҳадаги ишларнинг чалалиги, охирига етказилмаганлигидан билса бўлади.

Билим юрти «Учқўрғон» совхози билан шартнома тузган. Аммо унга сира амал қилинмайди, десак муболаға бўлмас. Ҳар йилги ўзаро тадбирларга кўра совхоз техника воситалари ажратиши, ишчилар қатори ўқитувчи, мастерларга ҳам дам олиш учун йўлланмалар бериши лозим. Ваҳолонки, билим юрти, совхоз директори, РАПО раиси имзо чеккан шартнома шартлари бажарилмай қолаверади.

Партия ва ҳукуматимиз мамлакат ҳаётини қайта қуриш, бутун фаолиятини жадаллаштириш вазифасини ўртага ташлаган ҳозирги паллада билим юртидаги камчиликлар бу ерда қайта қуриш талабларини бажаришга киришилмаганлигини кўрсатяпти.

Ш. ХОЛМИРЗАЕВ.

● СПОРТ

ШАХМАТ БУРЧАГИ

РУҲ ЗЎРМИ, Ё ФИЛ?

Халқаро арбитр М. МУҲИДДИНОВ бошқаради.

Шахмат доналарининг нисбий кучигина назарда тутилса, бундай саволга ўрин қолмайди, албатта. Бинобарин, моддий мувозанатга путур етган ёки етказилган вазиятларда тўғри ўйин планини топиш шахматчи маҳоратини ҳар томонлама чархлайди. Буни конкрет мисолларда кўриб чиқамиз.

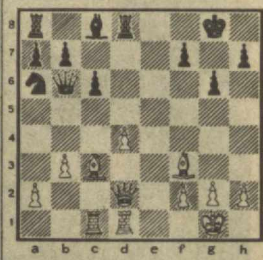

Қоралар ниҳоятда оғир аҳволда қолган: ҳозир уларга Сс3—а5 таҳликаси туғилган. Юриш қоралардан. Нима қилсин? 1... Лd6 бўлса, 2. d5! cd 3. Cd4 ёки 3. Се5дан кейин оқлар заифлашган қора хоналар бўйлаб қаттиқ ҳужумга ўтади. Шунинг учун қоралар сифат қурбони қилишга рози, ишқилиб хавф-хатар хиёл бартараф этилса, бас.

1...Се6. 2. Са5? Ҳозир оқлар ҳар қалай 2. d5! ўйнаса бўларди. Масалан: 2...cd 3. Cd4 Фd6. 4. Фg5 ёки 2. d5 C:d5 3. Фh6 f6 4. C:f6 Лd7 5. Л: d5! ва қоралар ҳимояга олмасди. Бунинг ўрнига оқлар моддий ютуқлар кетидан қувмоқда.

2... Л:d4! 3. Ф:d4. Ҳозирча фарзинларни алмаштирмаслик керак. 3. C:b6 Л:12 4. Л:d2 ab дан кейин қоралар асло қийналмас эди: Ка6—b4—d5 ва ҳоказо.

3... Ф:а5 4. h4 Фb4! 5 Фf6.

Фарзинлар алмашган тақдирда, юқорида айтганимиздек, қора от d5 га ўрнашарди.

5... Фf8 6. h5 Кb4 7. Лd4 Кd5 8. С:d5?

Вазиятнинг соддалашуви шоҳ флангидаги хавф-хатарни диққат билан бартараф этишга мажбур бўлиб турган қоралар учун фойдали. Ҳар ҳолда 8. Фg5 ёки оқ фарзиннинг бошқача чекиниши ҳам қораларни мудофааланишдан маҳрум эта олмайди.

8... С:d5 9. Ле1 Фg7 10. Ф:g7+Кр:g7 11. Ле7 b5!

Филнинг d5 да мустаҳкам жойлашганлиги туфайли қораларнинг ортиқ бир пиёдаси сифат ўрнини бемалол босади.

Буниси — вазифа

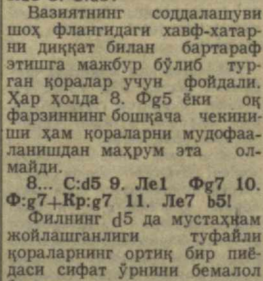

Этюд №3. Оқлар бошлаб ютади.

Редактор Л. ҚАЮМОВ.

РЕКЛАМА ✿ ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги,
Ўзбекистон Театр арбоблари союзи,
Туркистон Ҳарбий округининг Сиёсий бошқармаси,
Ўзбек давлат концерт-филармония бирлашмаси,
СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА
13 апрель соат 19.30 да
Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллигига бағишланган

Ўзбекистон санъат усталарининг

КОНЦЕРТИ

КОНЦЕРТДАН ТУШГАН МАБЛАҒ ТИНЧЛИК ФОНДИГА ЎТКАЗИЛАДИ

Программада қатнашадилар:

Ўзбекистон Театр жамияти ҳузуридаги Зебо Ғаниева номли фронт концерт бригадаси қатнашчилари ансамбли.

Бадиий раҳбари — Ўзбекистон ССР халқ артисти, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати ГАВҲАР РАҲИМОВА;

ЎЗБЕКИСТОН ЛЕНИН КОМСОМОЛИ МУКОФОТИНИНГ ЛАУРЕАТИ, ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛИ ТУРКИСТОН ҲАРБИЙ ОКРУГИНИНГ ҚЎШИҚ ВА РАҚС АНСАМБЛИ.

Бадиий раҳбари — майор Л. Белевцов.

АФҒОНИСТОН ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИДАГИ СОВЕТ ҚЎШИНЛАРИ ЧЕКЛАНГАН КОНТИНГЕНТИ ЖАНГЧИЛАРИГА МАДАНИЙ-БАДИИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ ҚАТНАШЧИСИ «ЛАЗГИ» ВОКАЛ-ХОРЕОГРАФИК АНСАМБЛИ.

Бадиий раҳбари — Р. Шарипова;

ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ АРТИСТЛАРИ: КОММУНА ИСМОИЛОВА, ЯИРА АБДУЛЛАЕВА, ЛИЗАХОНИМ ПЕТРОСОВА, РОЗА КАРИМОВА;

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: ОРТИҚ ОТАЖОНОВ, М. АБДУЛЛАЕВА, ДИЛОРОМ ШЕРОВА, Б. БАЛАШОВ, П. СТАНИСЛАВОВ.

Программани олиб борувчилар — С. ТАГИРОВА ва Б. ТАМАЕВ.

Режиссёр — А. РАҲИМОВ.

Билетлар СССР Халқлари дўстлиги саройи кассаларида соат 14.00 дан бошлаб сотилади.

ДИҚҚАТ!

«АСБОБЛАР ВА ҲИСОБЛАШ ТЕХНИКАСИ» САЛОНИДА

ҚУЙИДАГИЛАРНИ ХАРИД ҚИЛИШИНГИЗ МУМКИН:

Н-710 ГРАФА ТУЗГИЧ. Баҳоси —18.900 сўм;

УМК-1 ЎҚУВ МИКРОПРОЦЕССОР КОМПЛЕКТИ. Баҳоси — 700 сўм;

С1-74/1 ОСЦИЛЛОГРАФ. Баҳоси — 2.400 сўм;

УПИ-1 кучлантиргич-ўзгартиргич. Баҳоси 2.000 сўм;

ТУ-100У ТИПИДАГИ КУЧЛАНТИРГИЧ. Баҳоси — 660 сўм;

Ф-7078К ТИПИДАГИ ЎЗГАРТИРГИЧ-КОММУТАТОР. Баҳоси — 4.070 сўм;

ТОПАЗ-3 ГЕНЗОМЕТРИК КУЧЛАНТИРГИЧ. Баҳоси —560 сўм;

УТ-1 ТЕЛЕВИЗИОН КУЧЛАНТИРГИЧ. Баҳоси — 58 сўм;

Ф-4330 КОМБИНАЦИЯЛАШГАН АСБОБИ. Баҳоси— 580 сўм;

ВН-2 ТИПИДАГИ ВЕНТИЛЯТОРЛАР. Баҳоси — 7 сўм 80 тийин;

ПГСИ-10 м. БАЛАНД ОВОЗЛАНУВЧИ АЛОҚА АППАРАТУРАСИ. Баҳоси —1.597 сўм.

Адрес: Тошкент шаҳри, Ғафур Ғулом кўчаси, 2-уй (4, 9, 11-трамвайлар; 13, 29, 70, 77-автобусларнинг «Оқтепа майдони» бекати). Справкалар учун телефонлар: 78-02-49, 78-03-43.

«ЎҚИТУВЧИ» НАШРИЁТИ вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

педагогика адабиётлари редакцияси мудири;

физика-математика адабиётлари редакцияси катта редакторлари (1 та физика ва 1 та математика ихтисослиги бўйича);

ўзбек тили ва адабиёти редакциясининг катта редактори.

умумтехника адабиётлари редакцияси катта редактори.

КОНКУРС МУДДАТИ — ЭЪЛОН ЧИҚҚАН КУНДАН БОШЛАБ БИР ОЙ.

Мурожаат учун адрес: 700129, Тошкент шаҳри Навоий кўчаси, 30-уй.

●

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ТИЛ ВА АДАБИЁТ ИНСТИТУТИ вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ўзбек совет адабиёти бўлими (филология фанлари доктори), катта илмий ходими;

— адабиёт назарияси ва адабий алоқалар бўлими (филология фанлари кандидати) катта илмий ходими.

Конкурс муддати эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Ҳужжатлар конкурс ҳақидаги низомга мувофиқ қуйидаги адресга илмий котиб номига жўнатилсин: 700170, Тошкент шаҳри, академик Мўминов кўчаси, 9-уй.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг

БОТАНИКА БОҒИ

1987 йил учун ботаника ихтисоси бўйича

КУНДУЗГИ АСПИРАНТУРАГА ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ҳужжатлар 15 апрелгача қабул қилинади

Ҳужжатлар қуйидаги адресга жўнатилсин: 700053, Тошкент шаҳри, Жаҳон Обидова кўчаси, 272-уй.

●

Театр

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 11/IV да Сўнгги қабул, 12/IV да Сўнгги қабул, (12.00), Бахтли гадолар (19.30).

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 11/IV да Тошболта ошиқ, 12/IV да Ур тўқмоқ (15.00), Ўзбекистон ССР халқ артисти М. Ғафуровнинг ижодий кечаси (19.00).

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Механика ва иншоотлар сейсмик мустаҳкамлиги институти коллективи катта илмий ходим А. О. Шокировга ўғли

Тоир Анварович ШОКИРОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

КИТОБ ЖАВОНИНГИЗГА

«Ўқитувчи» нашриёти қуйидаги китобларни ўзбек тилида босмадан чиқарди:

Ҳ. Эрназаров. Адабиёт дарсларида диафильм. Қўлланма. 56 бет. Баҳоси 10 тийин.

Китобчада адабиёт дарсларида диафильмдан фойдаланишнинг метод ва усуллари, диафильм билан ишлашда ўқитувчининг роли, ўқув фильмини идрок қилишнинг психологик асарлари ҳақида сўз боради.

А. Муқсимов, Қ. Назаров. Студент ёшларнинг ижтимоий активлиги. 40 бет. Баҳоси 10 тийин.

Китобчада студент ёшлар ижтимоий активлигини ошириш масалалари республикамиз олий ўқув юртлари ҳаётидан олинган мисоллар орқали ёритилади.

Я. Турмуҳамедов, У. Турмуҳамедов. Ҳаёт бўсағасида. 16 бет. Баҳоси 5 тийин.

Рисолада истеъдод ва касб тарбияси, мактабларда касб танлаш борасида олиб бориладиган ишлар ҳақида сўз юритилади.

Авторлар коллективи. Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари. Иккинчи қисм. 144 бет. Баҳоси 25 тийин.

Китоб ЭҲМ тузилиши, ҳисоблаш техникаси истиқболлари, алгоритмик тил, программалаш тили билан таништиради.

Авторлар коллективи. Математика кабинетини жиҳозлаш. 188 бет. Баҳоси 60 тийин.

Китобда ўрта мактаб математика кабинетларини жиҳозлаш, комплектлаш ва уларда ўқитишни ташкил қилишга оид тавсиялар берилади.

Л. Д. Ландау, А. И. Китайгородский. Ҳаммабоп физика. 208 бет. Баҳоси 40 тийин.

Китоб молекулалар тилида модданинг турли фазовий ҳолатлари, суюқ ва қаттиқ эритмаларнинг тузилиши, хусусиятлари билан, химиявий реакциялар, энергиянинг сақланиш қонуни билан таништиради.

Р. Ҳасанов. Мактабда тасвирий санъат машғулотларини такомиллаштириш йўллари. 96 бет. Баҳоси 1 сўм 10 тийин.

Китобда тасвирий санъатни ўқитишнинг дидактик принциплари, ўқувчилар фаолиятидаги типик хатолар ва уларнинг сабаблари, дарсда кўргазмали материаллар ва техник воситалардан фойдаланиш сингари масалалар ёритилади.

М. Юсупов. Биринчи синфда бўш ўзлаштираётган ўқувчилар билан ишлаш. 64 бет. Баҳоси 10 тийин.

Китобчада таълим методларини тўғри қўллаш, ўқувчиларнинг шахсий хусусиятларини ўрганиш, умумий, группалар бўйича ва индивидуал ишлаш, техник воситалардан фойдаланиш сингари масалалар ёритилади.

Л. М. Зюбин. Тарбияси қийин ўқувчилар билан олиб бориладиган ўқув-тарбиявий ишлар. 216 бет. Баҳоси 35 тийин.

Қўлланмада педагогик жиҳатдан ўз ҳолига ташлаб қўйилган ўқувчиларга индивидуал тарбиявий ёндашишнинг психологик асослари, уларни ахлоқий тарбиялаш хусусиятлари баён қилинди.

• *Мақоламиз акс-садоси*

«СОТИБ ОЛИНАДИГАН ОҒУ»

Газетамизнинг ўтган йил 203-сонида эълон қилинган мақола хусусида ҳамон хат-хабарлар келмоқда. Қуйида уларнинг бир қисмини эътиборингизга ҳавола қиламиз.

Спиртли ичимликлар истеъмол қилишнинг зарарли оқибатларини тугатиш, ҳушёр турмуш тарзини қарор топтириш борасида мамлакатимизда талай ишлар амалга оширилмоқда. Чуқурроқ ўйлаб кўрилса, кашандаликнинг ичкиликбозликка ўхшаш зарари кўп бўлса борки, кам эмас. Тасаввур қилинг-а, агар кашанда ҳар соатда биттадан папирос чекса, иш куни давомида 6—7 марта танаффус қилишига тўғри келади. Иш вақтининг 35—40 минутини бекор ўтказади.

Шуниси ажабланарлики, бу иллатга мубтало бўлганлар орасида мактаб ўқувчилари, студент ёшлар ҳам бор. Бизнингча, чекишни тақиқловчи чора топилса, айни муддао бўлур эди.

М. МАХМАТҚУЛОВ,
Самарқанд давлат педагогика институти доценти.

●

Чекишни ташлай олмаётганлар дори ичиб туриши керак. Лекин бундай дорини район, область ва қўшни шаҳарларга бориб тополмай қайтдим. Мамлакатимизда кашандаликка қарши кураш бошланган бир пайтда ана шундай дорилар дорихоналарга кўплаб чиқарилса, фойдадан холи бўлмас эди.

Т. КАРИМОВ,
Андижон область, Марҳамат район «Комсомол 60 йиллиги» совхози ишчиси.

●

Афсуски, айрим шифокорларнинг ўзлари ҳам чекадилар. Қолаверса, чекишнинг зарари тўғрисида олиб борилаётган ташвиқот ишларининг таъсирини камайтиради.

Соғлом турмуш тарзини қарор топтириш мақсадида областимизда тарғибот ишлари олиб бориляпти. Ўтган йили бир ярим мингдан ортиқ лекция, 25 мингдан зиёд суҳбатлар ўтказилди.

Соғ-саломат бўлиш, узоқ умр кўриш — инсоннинг азалий орзуси. Бизнинг жамиятимизда эса уни амалга оширишнинг барча имкониятлари мавжуд. Шундай экан, соғлиқнинг қадрига ундан ажралмасдан олдин етиш керак.

Х. МЎМИНОВ,
Хоразм область санитария маорифи уйининг бош врачи.

●

«Совет Ўзбекистони»нинг ўтган йили 19 декабрь сонида ва ундан илгари эълон қилинган кашандалик ва носкашликнинг зарари ҳақидаги мақолаларни қизиқиб ўқидим.

Радио, телевидение, матбуотда бундай иллатлар ҳақида кўп гапириляпти, ёзиляпти-ю, бироқ амалий ишга келганда деярли ҳеч нарса қилинмаяпти.

Ҳозир киоскаларда сигарета ва ҳатто нос ҳам сотилаётганини учратиш мумкин. Айрим районларда эса аҳолига маиший хизмат кўрсатиш корхоналари қошидаги кичик-кичик дўконларда нос сотиш ташкил қилингани сир эмас. Бу ахир, айниқса, ёшлар орасида чекувчиларнинг кўпайишига олиб келади-ку. Менимча, кашандаликка қарши худди ичкиликка қарши ўтказилаётгани сингари маъмурий тадбирларни амалга оширишнинг вақти келди.

А. ХУДОЁРОВ,
Жиззах область, Фориш район статистика бошқармаси ходими.

●

Кўча-кўйда папирос чекаётганларни кўрсам жуда хафа бўлиб кетаман. Чунки ўз саломатлиги қадрига етмаган, онласи соғлиғига путур етказаётган бундай кишилар, табиийки, жамиятга ҳам зарар келтириши, шубҳасиз. Шу боисдан, газетада кашандалик, ичкиликбозликнинг зарари ҳақида таъсирли мақола ва фельетонлар мунтазам бериб турилса, дейман.

Г. ҒАНИЕВА,
Бухоро область, Ғиждувон райони.

• *Тингланг, томоша қилинг*

11 апрель, шанба

Телевидение

МТ.I. 8.00 — Зарядка. Мультфильм. Музика. 8.30 — Время. 9.15 — Баянда В. Никиточкин чалади. 9.45 — Халқ ижодиёти. 10.30 — Ватан ёдгорликлари. 11.30 — Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун. 12.00 —«Катта ҳаёт». Бадиий фильм. 13.15 — ВЛКСМ XX съезди олдидан. 13.30 — Тожикистон санъат усталари ва ижодкор ёшларининг концерти. 15.10 — Дунё воқеалари. 15.25 —Ҳайвонот оламида. 16.30 — Ҳамдўстлик. 17.00 — Ҳужжатли фильм. 17.50 — Севимли Ватаним менинг. Фотоконкурс. 17.55 — Телетомошабинларнинг саволларига академик В. Г. Афанасьев жавоб беради. 18.25 — «Терговни билимдонлар олиб боради». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар. 21.30 —Время. 22.05 — Шанба оқшомида. 23.20 — Янгиликлар

МТ.II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Қурилиш ва архитектура. 9.30 — Ритмик гимнастика. 10.00 — Тонгги почта. 10.30 — «Етти офат» Бадиий фильм. 11.40 — Жаҳон бадиий маданияти. 12.35 — Узоқ Шарқ фольклор коллективларининг чиқиши. 13.00 — Мурманск телевидение студиясининг программаси. 13.50 — Сиз яратган боғ. 14.20 — «Инсон тақдири». Бадиий фильм. 16.00 — Спорт ва шахс. 16.30 —«Болалик байрамлари». Бадиий фильм. 17.50 — Унутилмас музикали кечалар. 18.15 —Директорни қандай сайлашади? 19.00 — Делегатскаядаги музей. 19.30 — Фестиваллар. Конкурслар. Концертлар. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Здоровье. 21.30 — Время. 22.05 — «Диканька қишлоғи оқшомлари». Бадиий фильм. 23.35 —Сувга сакраш. Европа кубоги.

УзТВ.I. 7.05 — Ритмик гимнастика. 7.30 — Баҳор. Музика. Яхши кайфият. 8.00 —Ахборот. 8.20 — Телефильм. 8.30 —Время. 9.10 — Врач маслаҳати. 9.20 — Болалар учун театр. 10.30 —Спортивний Узбекистан. 11.00 —Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига бағишланган қардош республикалар телефестивали. 12.30 — «Ўсмирлар коинотда». Бадиий фильм. 13.50 —Элга хизмат: талаб ва таклиф. 14.20 — Замандас. 18.00 — Бойчечак. 18.30 — Музика истиқболи эгалари. 19.10 — Наштар. 19.30 — Ахборот. 19.45 —Мақом кечаси. 20.30— Ахборот. 20.50 — Санъат олами. 21.30 —Время. 22.05 —«Оппоқ шудринглар». Бадиий фильм.

Радио

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Ўзбек халқ қўшиқлари. 9.30 —Танишинг: янги овозлар 10.15 — Гулшан радиожурнали. 11.30 — Саломат бўлинг! 12.10 — Строитель Узбекистана. 13.00 — Чорвадор. 13.30 — М. Дунаевский қўшиқлари. 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.15 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан! 16.30 — Давр, воқеалар, кишилар. 17.00 — Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига. 18.15 — Фашизмга йўл йўқ. Суҳбат. 18.30 — «Петрушканинг саргузаштлари». Эртак-қиссадан парча. 19.20 — Ёшлик. 20.50 — Халқаро кундалик. 21.00 — Элга хизмат — олий ҳиммат. 21.20 — Шанба оқшомида. 22.30 — Ўлимларни қолдириб догда. 00.05 — Хайрли тун.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
(«Советский Узбекистан»)
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР
Издается на узбекском языке

Редакция адреси: 700083, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.